

Handläggare:
Susanne Leinsköld
Telefon:08-508 24 018

Till
Skärholmen stadsdelsnämnd

Skärholmen stadsdelsnämnd

Verksamhetsberättelse 2013

Förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner bokslut och verksamhetsberättelse inklusive bilagor för 2013 och överlämnar dem till kommunstyrelsen.
2. Resultatenheternas fonderade medel ökas med 6,6 mnkr till 2014.
3. Stadsdelsnämnden ansöker om ombudgetering av investeringsmedel för Puckelbollplanen om 1,8 mnkr.
4. Omedelbar justering av protokollet.

Kerstin Sandström
Stadsdelsdirektör

Skärholmen stadsdelsnämnd

Bodholmsplan 2
127 26 Skärholmen

susanne.leinskold@stockholm.se
stockholm.se

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	5
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	5
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	6
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande	8
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar.....	11
1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm	13
1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm	15
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad	19
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras.....	25
2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald	26
2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden.....	28
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg	33
2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten.....	51
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva.....	57
3.1 Budgeten är i balans	57
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva.....	65
Synpunkter och klagomål	67
Övrigt.....	67

Bilagor

- Bilaga 1: Ekonomibilaga Uppföljning av budget ub031a*
- Bilaga 2: Ekonomi, Bokslutsblanketter sdn24*
- Bilaga 3: Nyckeltal SDN_VB2013 Skärholmen*
- Bilaga 4: Uppföljning av internkontrollplan 2013*
- Bilaga 5: Uppföljning av jämställdhetsplan 2011-2013*
- Bilaga 6: Sammanställning av inkomna synpunkter och klagomål 2013 VB*
- Bilaga 7: Sammanställning av inkomna medborgarförslag 2013*
- Bilaga 8: Kvalitetsredovisning Förskola Skärholmen 2013*
- Bilaga 9: Språkkartläggning o antal modersmål i förvaltningens förskolor 2013*
- Bilaga 10: Redovisning av öppen fritidsverksamhet*
- Bilaga 11: Redovisning av ytterstadsmedel VB 2013*
- Bilaga 12: Rapport om feriearbeten sommaren 2013*

Sammanfattande analys

Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämnden uppnår delvis inriktningsmålet. Medborgarna i Skärholmen klarar sin egen försörjning i allt större utsträckning. Antalet hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd har glädjande nog fortsatt att minska. I genomsnitt har 851 hushåll per månad beviljats ekonomiskt bistånd vilket är en minskning från föregående år med i snitt 60 hushåll per månad. Under året har drygt 180 hushåll blivit självförsörjande genom arbete eller någon form av sjukförmån.

Under året har nämnden arbetat med att uppmärksamma det låga bostadsbyggandet i Skärholmen. Fler bostäder blandat med verksamhetslokaler är avgörande för att Skärholmen ska växa och utvecklas till en del av en stad i världsklass. Ett projekt har inletts med exploateringskontoret för att föreslå åtgärder som främjar ett aktivt bostadsbyggande.

För att öka tillgängligheten har ett omfattande arbete med informationstavlor till de fyra centrumanläggningarna samt skyltning till strategiska stråk och Sätmaskogens naturreservat påbörjats. För att göra Sätmaskogens naturreservat ännu mer attraktivt har en beachbasketplan anlagts, en discgolfbana påbörjats, elljusspåret har breddats och dessutom har en hundrastgård anlagts efter ett medborgarförslag. För att ytterligare öka möjligheterna till fritidsaktiviteter har byggandet av en puckelbollplan påbörjats.

Kulturaktiviteter har erbjudits alla barn i de kommunala förskolorna. Bredängs förskolor deltar i projektet El Sistema där även barnens familjer involveras. Projektet syftar till att ge barn en tidig introduktion till musik som samhällsbärande och gemenskapsbyggande kraft. Under sommar- och vinterlov har 127 festivalen erbjudit ungdomar en mängd olika aktiviteter. Under året har fritidsverksamheten konkurrensetsatts och drivs från november av Fryshuset.

På Ekens öppna aktivitetscenter för äldre har olika aktiviteter erbjudits bl.a. matglädjegrupper och kostrådgivning.

Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Nämnden uppnår i huvudsak inriktningsmålet. Förskolorna har arbetat aktivt med att kommunicera med och informera föräldrarna om förskolans arbete, vilket har gett mycket goda resultat. I stadens brukarundersökning uppgav 86 % av föräldrarna i Skärholmen att de var nöjda med förskolan jämfört med 76 % året innan. För att nå målet om andel förskollärare har barnskötare vidareutbildats, marknadsföring har skett på rekryteringsplatser och anställt förskollärare vid vakanta tjänster. Målet om 42 % har inte helt uppnåtts då utfallet är 41 %, vilket dock är en ökning från 36 % året innan.

När det gäller barn och ungdomar så har socialtjänsten arbetat aktivt med att involvera familj och nätverk för att hitta former för insatser på hemmaplan, så att placeringar utanför hemmet kunnat undvikas. För de yngre barnen har verksamheten arbetat med säkerhetsplaneringar och för de äldre utagerande tonåringarna användes sociala insatsgruppen. Ytterst få yngre barn har omhändertagits under året, och för målgruppen unga kriminellt utagerande som deltagit i social insatsgrupp har inte några placeringar på HVB eller SiS-institution gjorts. Relationsvårdsteamet har fortsatt att utveckla sitt arbete med vuxna personer som blivit utsatta

för våld i nära relation. Även våldsutövare har fått stöd och behandling.

Sätra vård- och omsorgsboende har utvecklat sin verksamhet genom en Silviahemscertifiering och är därmed det första boendet i Stockholms stad där hela personalgruppen ingår i certifieringen. Inom hemtjänsten visar brukarundersökningen att 88 % är nöjda med den hemtjänst som erbjuds, en ökning från 85 % året innan. Inom omsorg om personer med funktionsnedsättning uppnås inte målen om nöjda brukare för stadsdelsnämnden totalt även om brukarna inom vissa boendeenheter är till 100 % nöjda.

Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Nämnden uppnår inriktningsmålet. Ett överskott mot budget om 12,8 mnkr redovisas. Under året har arbete med att säkerställa budgethållning pågått med anledning av det stora underskottet 2012. En kostnadsmedvetenhet har funnits inom alla verksamheter. Inköpsstopp och restriktivitet har gällt avseende kostnader som inte har varit nödvändiga för att kunna bedriva en verksamhet av god kvalitet och för att kunna erbjuda insatser i enlighet med lagar och riktlinjer.

Överskott redovisas inom ekonomiskt bistånd beroende på att antal hushåll som beviljats bidrag har minskat, även medelbidraget har minskat. Inom individ- och familjeomsorg redovisas ett överskott som i huvudsak beror på att färre placeringar har varit nödvändiga. De öppna insatser som genomförts inom den egna verksamheten samt av sociala insatsgrupper har gett mycket goda resultat. Inom förskolan redovisas ett överskott som resultatenheterna för med sig till 2014.

Inom omsorg om personer med funktionsnedsättning redovisas dock ett stort underskott inom beställarenheten.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Förvaltningen uppnår delvis inriktningsmålet. Årets medborgarundersökning visar till stora delar sämre resultat än för 2012. Det gäller generellt för samtliga frågor och över hela staden. De största skillnaderna rör frågor kring trygghet och trivsel. Förvaltningen noterar dock att perioden för årets undersökning sammanföll med perioden av social oro under våren, samt att årets resultat generellt är något högre än resultatet för 2011, med någon avvikelse.

Under året har bostadsbyggandet i Skärholmen varit en prioriterad fråga. Nybyggnationen har under många år varit mycket låg. Mindre kompletteringsbebyggelse har inletts under året, men ett helhetsgrepp kring områdets utveckling saknas fortfarande. För att byggnationen ska

öka har förvaltningen lyft, och kommer fortsätta lyfta frågan, och framhålla potentialen för bostadsbyggande i samtliga forum där frågan är aktuell och där förvaltningen deltar och har inflytande. Det låga antalet nytillkomna bostäder påverkar också möjligheterna att uppfylla KF:s indikator *Antal nytillkomna bostäder med särskild service till personer med funktionsnedsättning*.

Färre hushåll är beroende av ekonomiskt bistånd för sin försörjning. Under året har 851 hushåll i snitt per månad beviljats försörjningsstöd, mot 911 hushåll i snitt 2012. Drygt 180 hushåll har blivit självförsörjande genom arbete eller någon form av sjukförmån.

Gällande målet *Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha* har förvaltningen tillhandahållit tillräckligt med platser, men för få praktikanter från Jobbtorget har anvisats plats i förvaltningens verksamheter. Praktikplatser har också erbjudits till språkpraktikanter och praktikanter från Arbetsförmedlingen.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Kommentar

Målet uppnås genom förvaltningens samverkan med företagare, bostadsbolag, upphandlade leverantörer och andra aktörer som bidrar till att skapa gynnsamma förutsättningar för näringsliv och företagsamhet. Starkare samband mellan Kungens kurva och Skärholmen är fortsatt en viktig utgångspunkt för målet om utökade företagsetableringar i Skärholmen.

Under 2013 gick flera avtal med upphandlade leverantörer ut. Ny upphandling har skett av fritidsverksamhet för unga i Skärholmen samt av bl a måltider till äldre i vård- och omsorgsboende, digitalt Trygghetslarm i fastigheten Frösätra för vård- och omsorgsboenden för äldre, samt lokalvård. Stiftelsen KFUM Söder Fryshuset vann upphandlingen av Fritidsverksamhet i Skärholmen, och har sedan 15 november 2013 ansvaret för all fritidsverksamhet för barn och unga i Skärholmen, d v s samtliga Träffpunkter, Mötesplatser och 2:a Hemmet i Skärholmen. Trygghetslarm till Sätra vård- och omsorgsboende för äldre, är en innovationsupphandling med en övergång från analog till digital teknik i kombination med telefoni. Detta för att i realtid säkerställa trygghet och säkerhet för äldre vid Sätra vård- och omsorgsboende. Systemet möjliggör detaljerad och faktabaserad uppföljning av trygghet och säkerhet för personal, boende och anhöriga, det är enkelt att se var kollegorna befinner sig och vem som hanterar vilket larm, vilket kan vara livsavgörande i akutsituationer. Därutöver möjliggör fiberanslutningen att den boende själv kan välja vilken tjänsteleverantör av telefon, internetkapacitet och tv-kanaler man vill prenumerera på.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	27,9 %	28,54 %	26 %	36 %	2013

Nämndmål:

I Skärholmen finns en variation av bostäder för människor i livets alla skeden.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor där stadsdelsnämnden har möjlighet att lämna synpunkter.

Förväntat resultat

Fler medborgare kan göra bostadskarriär. Medborgarna kan bo kvar i stadsdelen även om behoven förändras.

Kommentar

Förvaltningen har bevakat att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor där stadsdelsnämnden har möjlighet att påverka. För att säkerställa framtida variation av bostäder för människor i livets alla skeden är det dock av yttersta vikt att i högre grad få igång bostadsbyggandet i stadsdelsområdet. En fortsatt god blandning mellan upplåtelseformer behöver säkerställas och ett utökat byggande krävs för att åstadkomma en bostadsmarknad som gör det möjligt för medborgare i Skärholmen att bo kvar i stadsdelsnämndsområdet liksom för nya medborgare att etablera sig.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden arbetar för nämndens fastställda skrivelse om markanvisningar och byggnationer i Skärholmens stadsdel.	2013-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Vid de tillfällen som förvaltningen lämnat synpunkter i remisser, skrivelser eller utlåtanden, har dessa varit i enlighet med nämndens fastställda skrivelse om markanvisningar och byggnationer.</p>			
 Stadsdelsnämnden ska delta aktivt i arbetet med utvecklingen av Skärholmen/Kungens kurva och Söderortsvisionen	2008-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Under året har förvaltningen tagit fram två skrivelser angående bostadsbyggnation och regional utveckling för att belysa behov och förutsättningar av och för ökade resultat i form av områdesutveckling på olika nivåer för boende, företagare och besökare. Genom Boendedialogen har lokal områdesutveckling utifrån medborgarnas synpunkter genomförts i Vårberg. En ofta förekommande positiv synpunkt under insamlingen var närheten till naturen och goda kommunikationer. Motsvarande negativa synpunkt var nedskräpning. Projektet har bland annat lett till förbättringar i den yttre miljön i stadsdelen, städinsatser och direkt deltagande hos ungdomar i utformningen av offentlig plats.</p>			

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden stärker och utvecklar företagandet och infrastrukturen i området, för att öka antalet arbetstillfällen i stadsdelen.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen verkar för hög tillgänglighet, god service och goda möjligheter till arbete. Viktiga led är förstärkt infrastruktur samt tydlig information och vägledning.

Förväntat resultat

Fler företagare etablerar sig i stadsdelen och förvaltningen deltar i utvecklingen av infrastrukturen. Antalet arbetstillfällen ökar.

Kommentar

Vid projektering av Västerholmsstråket har en av utgångspunkterna varit att stärka sambandet mellan Skärholmen och Kungens kurva. Stråket ska knyta samman områdena, och gestaltningen anpassas för att möjliggöra ökade flöden över den gång och cykelbro som planeras mellan Kungens kurva/Heron city.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Medborgarkontoret ska ge information och vägledning till personer som är intresserade av att etablera och driva företag.	2012-01-02	2013-12-31	
<p>Kommentar Minst 27 ärenden har gällt näringslivsfrågor under perioden. Medborgarna har varit nöjda med den information de fått.</p>			
 Stadsdelsförvaltningen är aktiv i olika forum för att utveckla näringslivet och infrastrukturen i närområdet och bidrar till att stadsdelen är attraktiv för företag och boende	2011-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar Förvaltningen har i olika forum bevakat näringslivs- och infrastrukturfrågor gällande Spårväg syd, Förbifart Stockholm, Kungens kurva/Skärholmen samt inom ytterstadsarbetet.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

● Uppfylls helt

Kommentar

Invånare i Skärholmen klarar sin egen försörjning i allt större utsträckning. *Antalet hushåll som varit beroende av ekonomiskt bistånd per månad har minskat. Även hushållsstorleken har*

minskat, vilket medfört att medelbidraget per hushåll också har gjort det. Drygt 180 hushåll har blivit självförsörjande genom arbete eller någon form av sjukförmån. Drygt en tredjedel av de hushåll som ansökt om ekonomiskt bistånd har varit hushåll med barn. Förvaltningen ligger väl till i förberedelserna för att implementera de bedömningsinstrument som ska användas över hela staden.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	33 st		50 st	1600 st	VB 2013
Kommentar Förvaltningen har tillhandahållit 50 praktikplatser, men de har inte nyttjats av Jobbtorget.					
 Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	7,03 %	8,7 %	9,4 %	4,4 %	VB 2013
Kommentar Årsmål för 2013 fastställdes innan 2012 års resultat var klart. Prognosen inför året visade på en ökning av antalet barnfamiljer i behov av ekonomiskt bistånd, vilket inte blivit fallet i Skärholmen.					
 Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	4,28 %	4,94 %	4,8 %	2,3 %	VB 2013
 Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	2,88 %	3,1 %	3,2 %	1,4 %	VB 2013
Kommentar Av målgruppen långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd har drygt 200 hushåll blivit självförsörjande, varav 74 har blivit det genom arbete.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samverkan med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden implementera bedömningsinstrument till personer som är långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd och därmed står långt ifrån arbetsmarknaden. Detta för att på ett stadsgemensamt sett bedöma vilka insatser som leder till självförsörjning	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Socialtjänsten har testat det fördjupade bedömningsinstrumentet och deltagit i föreläsningar och utbildningar. Instrumentet kommer att implementeras i det dagliga arbetet under 2014.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samverkan med arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden implementera bedömningsinstrument, till personer som söker ekonomiskt bistånd. Detta för att på ett stadsgemensamt sett bedöma vilka insatser som leder till självförsörjning	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Socialtjänsten har testat det initiala bedömningsinstrumentet och har deltagit i föreläsningar och utbildningar. Instrumentet kommer att implementeras i det dagliga arbetet under 2014.			

Nämndmål:

Invånarnas behov av ekonomiskt bistånd minskar.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla insatser syftar till att stärka den enskilde att klara sin egen försörjning så långt som möjligt. Vår övertygelse är att alla vuxna har en önskan och någon förmåga att leva självständigt. Vi arbetar med människans resurser och lyfter fram de framsteg vi ser.

Förväntat resultat

Antalet hushåll som är beroende av ekonomiskt bistånd minskar.

Kommentar

Antalet hushåll och kostnaden per hushåll har minskat i jämförelse med föregående tolv månaders period. I snitt har 764 hushåll per månad beviljats ekonomiskt bistånd 2013, vilket är en minskning med i snitt 69 hushåll. Genomsnittligt bidrag per månad och hushåll har minskat med 190 kr till 8021 kr sedan 2012. Antalet personer per hushåll har minskat. Totalt har 1315 hushåll ansökt om ekonomiskt bistånd någon gång under 2013, varav 475 (36 %) har varit hushåll med barn. 39 % har varit beroende av försörjningsstöd tio månader eller mer, vilket räknas som långvarigt behov. Vanligaste hushållstypen har varit ensamstående män utan barn och motsvarar en tredjedel av hushållen. Ensamstående mödrar utgör en femtedel av hushållen.

Arbetslöshet är det vanligaste försörjningshindret och 66 % av hushållen som är beroende av försörjningsstöd är det till följd av arbetslöshet. Under 2013 har 150 hushåll blivit självförsörjande genom arbete och 53 genom studier. Sjukskrivna är den näst största gruppen bidragsmottagare. Förvaltningen konsulterar en läkare som bistår i att klargöra om personen ska motiveras mot arbete eller till att söka sjukersättning. Konsultläkaren har stor kunskap om försäkringskassans bedömningar av läkarutlåtanden och ansökningar om sjukersättning. Drygt 40 hushåll har under året blivit självförsörjande genom att de blivit beviljade sjukersättning, sjukpenning eller pension.

Kostnaden för boende på hotell har minskat under året då 18 barnfamiljer flyttat från hotell till stadsdelens boende på Sättragårdsvägen 8. Familjernas möjligheter att få bostadsbidrag i det nya boendet minskar ytterligare det ekonomiska biståndet. Totalt har 23 familjer, 30 vuxna och 36 barn, bott på boendet under året.

Omkring 20 hushåll har omfattats av den jobbstimulans som infördes från 1 juli 2013 och som innebär att hushåll med sammanhängande biståndstid om minst sex månader får behålla 25 procent av arbetsinkomsten utöver normen upp till två år. Det är än så länge för tidigt att analysera om förändringen har någon effekt på hushållens förutsättningar att bli självförsörjande.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnden ger tillsammans med olika aktörer stöd och insatser för att stärka personer till att klara sin egen försörjning	2008-01-01	2013-12-31	
Kommentar Förvaltningen har använt de platser som tillhandahållits av Jobbtorg, Jobbtorg Resurs, genom EU-projekt och i de egna arbetsträningsverksamheterna.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls delvis

Kommentar

Målet för verksamhetsområdet har delvis uppnåtts. Indikatormålen gällande miljöbränsle uppnås inte. Problemet med för låg tillgång till gas i området kvarstår. Det leder till långa köer vid tankstationerna och förvaltningen upplever svårigheter att uppnå målet om miljöbränsle samtidigt som en effektiv verksamhet bedrivs. Andel ekologiska livsmedel når inte upp till årsmålet. I samband med tertialrapport 1 2012 antogs en resepolicy för miljövänliga resor i tjänsten. Policyn är en del i förvaltningens miljöhandlingsplan.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel dubbdäck	0 %	7,69 %	0 %	tas fram av nämnden/s tyrelsen	2013
 Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	19,63 %		21 %	15 %	VB 2013
Kommentar En del av förklaringarna till att målet inte nås är att ekologiska livsmedel inte konteras på avsett konto. Således går också utfallet att påverka i rätt riktning till nästa mätperiod genom en säkerställd kontering.					
 Andel elbilar	9,09 %	15,38 %	15 %	6 %	2013
Kommentar					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Fram till och med juni hade förvaltningen två elbilar. Den elbil som leasades av hemtjänsten sades då upp på grund av att de inte är ändamålsenliga i förhållande till hemtjänstens verksamhet. Bilen ersattes med en annan miljöbil.					
 Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100%	Verksamhetsberättelse 2013
 Andel miljöbränslen i stadens miljöbilar	65,77 %	75,71 %	77 %	tas fram av nämnden/styrelsen	VB 2013
Kommentar Förvaltningen når inte upp till målet om 85 % miljöbränsle på grund av bristande tillgång på gas.					
 Elanvändning per kvadratmeter	38 kwh/kvm	58 kwh/kvm	57 kwh/kvm	34 kWh	2013
Kommentar Elförbrukningen har sjunkit betydligt jämfört med föregående år. Anledningen till detta är att SISAB tagit över en stor andel av anläggningarna för förskoleverksamhet.					
 Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	48,8 %		33 %	öka	2013

Nämndmål:

Alla enheter och verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Stadsdelsförvaltningen identifierar inom sina verksamheter ytterligare konkreta aktiviteter som varje anställd kan genomföra för att förbättra livsmiljön. Implementering av förvaltningens miljöhandlingsplan i det dagliga arbetet görs av samtliga enheter och verksamheter.

Förväntat resultat

Stadsdelsförvaltningens miljöpåverkan minskar.

Kommentar

Se kommentar och indikatorutfall under KF:s mål för verksamhetsområdet: 1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar. Miljöhandlingsplanen har implementerats vilket bland annat bidragit till goda resultat för indikatorn *Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling*. Förvaltningen har under året påbörjat en kartläggning för att utreda vilka möjligheter som finns att minska elförbrukningen för stadsdelsnämndens lokaler.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
-----------	------------------	--------------------------	--------	-------------	--------

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel etanol i förvaltningens etanolbilar	94,83 %	93,72 %	98 %		2013
Kommentar Målet uppnås i stort sett, ca 95 % etanol har tankats i förvaltningens etanolbilar.					
 Andel gas i förvaltningens gasbilar	58 %	57,61 %	65 %		2013
Kommentar På grund av bristande tillgång på gas nås inte årsmålet.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla medarbetare känner till förvaltningens miljöhandlingsplan och implementerar den i det dagliga arbetet.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Miljöhandlingsplanen har presenterats i verksamheterna under året, huvudsakligen under arbetsplatsträffar och utgör nu ett underlag för förvaltningens miljöarbete. Som ett led i att stärka miljömedvetenheten har miljöombud utsetts i flera av förvaltningens verksamheter.			
 Stadsdelsförvaltningen informerar medborgarna om en hållbar livsmiljö	2008-01-01	2014-12-31	
Kommentar Information ges efter önskemål från kunder. 6 frågor om miljön har kommit under perioden.			
 Undersöka möjligheten att ersätta befintliga tjänstebilar med elbilar då avtalen går ut	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar Hemtjänsten har sett över möjligheten att ersätta befintliga tjänstebilar med elbilar. Under året har detta inte varit möjligt då elbilar inte är fullt ut ändamålsenliga i förhållande till hemtjänstens verksamhet.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Det byggs många bostäder i Stockholm

 Uppfylls helt

Kommentar

Målet har delvis uppnåtts. Bostadsbyggandet i Skärholmen har under många år varit mycket lågt, men under året har ett bostadsprojekt genomförts - SSM Fastigheter AB håller på att färdigställa 72 lägenheter i Sättra och bostadsbyggnation på Ekholmsvägen har inletts. Efterfrågan på lägenheterna har varit hög. Fler bostäder blandat med verksamhetslokaler är avgörande för att Skärholmen ska växa och utvecklas till en del av en stad i världsklass. Förvaltningen har under året bedrivit ett arbete för att bostadsbyggnationen i Skärholmen ska

öka vilket lett till att förvaltningen i samverkan med exploateringskontoret tilldelats 1 miljon kronor ur central medelsreserv för ökad effektivitet i bostadsproduktionen för Skärholmens stadsdelsområde. Målet är att analysera dagens förutsättningar, bland annat orsaker till att markanvisningar återlämnas, samt föreslå åtgärder som främjar ett aktivt bostadsbyggande. Genomförande av uppdraget pågår tillsammans med exploateringskontoret.

Förvaltningen har ersatt gamla förskolelokaler med nya på Vårholmsbackarna 114 och Stångholmsbacken 97-99. De nya förskolelokalerna rymmer 5 avdelningar vardera, vilket är en ökning med en avdelning per förskola.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal nytillkomna bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	tas fram av nämnden	2013
Kommentar Sammanlagt fem beställningar av gruppboheter har gjorts men inga av dessa nybyggnadsprojekt har påbörjats. Ett nätverk finns etablerat med företrädare för SISAB för eventuella samnyttjande mellan stadsdelsnämndens olika fastigheter.					

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden tillgänglighetsanpassar verksamheternas lokaler, lekplatser och rekreationsområden.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämndens verksamheter och lokaler skall vara tillgängliga för alla människor.

Förväntat resultat

Tillgänglighetsanpassning sker vid ny- och ombyggnationer i stadsdelsförvaltningens lokaler, lekplatser och rekreationsområden.

Kommentar

Under året har planering av åtgärder för ökad tillgänglighet i stadsmiljön gjorts för de kommande åren. I det arbetet har diskussioner förts med rådet för funktionshindersfrågor och pensionärsrådet.

Förvaltningen har i samarbete med ledamöter från rådet för funktionshindersfrågor inventerat vad som behövs göras för att medborgarkontoret ska bli mer tillgängligt och mer trivsamt och därefter har möbler och ny skyltning beställts för att tillgodose de önskemål som kom fram. Beställning av en automatisk dörröppnare har gjorts till förvaltningens lokal på Storholmsgatan och en ramp är beställd till lokalerna vid Måsholmstorget.

Ett omfattande arbete med informationstavlor till de fyra centrumområdena samt skyltar till strategiska stråk och Sätterskogens naturreservat har inletts.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen fortsätter tillgänglighetsanpassningen av trappor samt naturreservatet när medel tilldelas	2013-01-01	2013-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen tilldelades 4,5 mnkr av de 5 mnkr som ansöktes ur central medelsreserv för tillgänglighetsåtgärder.</p> <p>Åtta trappor har delvis byggts om och kompletterats med ledstänger, barnvagnsramper och kontrastmarkering. Förvaltningen har breddat elljusspåret i Sätmaskogen för ökad tillgänglighet och för att möjliggöra dragning av skidspår under vinterhalvåret.</p>			
 Stadsdelsförvaltningen följer upp tillgänglighetsplanen för Skärholmens stadsdelsområde	2013-01-01	2013-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Planen har analyserats i samråd med rådet för funktionshindersfrågor och trafikkontoret. Utförande av tillgänglighetsanpassning pågår för trafikkontorets ansvarsområde gällande busshållplatser, närliggande övergångsställen samt ej markerade passager längs med färdvägen för buss 135. Arbetet kommer pågå under flera år och har inletts i stadsdelen Vårberg.</p> <p>Ett underlag för åtgärder för förbättrad tillgänglighet inom och kring Skärholmens torg och centrum har tagits fram för verksamhetsåret 2014, genom analys av planen och en tillgänglighetsvandring med representanter från stadsdelsförvaltningen, trafikkontoret, rådet för funktionshindersfrågor samt pensionärsrådet. Den kompetens och erfarenhet som finns inom rådet för funktionshindersfrågor och pensionärsrådet tas på så sätt tillvara.</p>			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

 Uppfylls helt

Kommentar

Målet för verksamhetsområdet har uppnåtts. I årets medborgarundersökning har Skärholmen, med 81 % nöjda, det tredje högsta resultatet i staden gällande god tillgång till spontanidrottsplatser. Förvaltningen driver utvecklingen av aktivitets- och idrottsanläggningar med syfte att fortsätta att ligga i framkant gällande variation och utbud för spontanidrott. Puckelbollplanen som just nu är under byggnation i Västerholmsstråket är den första delen i vad som planeras bli ett omfattande attraktivt aktivitetsstråk. Projektering för resterande område pågår.

Nämndmål:

Skärholmen erbjuder ett utvecklat och varierat utbud av kultur- och fritidsaktiviteter.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kultur- och fritidsaktiviteter ska vara tillgängliga för alla. I samverkan med kulturlivet i Stockholm och aktivitetsutbudet i verksamheterna erbjuds skärholmsborna - barn, unga och äldre - kulturupplevelser.

Förväntat resultat

Medborgarna är nöjda med utbudet av kultur- och fritidsaktiviteter.

Kommentar

Alla barn som går i Skärholmens kommunala förskolor har under året fått minst en kulturupplevelse genom professionella föreställningar. Stadens kulturprogram "Kultur i ögonhöjd" genomsyrar verksamheten i förskolan. Bredängs förskolor deltar i projektet "El Sistema", som syftar till att ge barn en tidig introduktion till musik som samhällsbärande och gemenskapsbyggande kraft. I projektet har även barnens familjer tagit del av musicerande på gemensamma familjedagar och utflykter till olika musikaliska scener.

127 festivalerna har erbjudit ungdomar i Skärholmen aktiviteter under sommar- och vinterlovet. 25 ungdomar har varit delaktiga i planering och genomförande, och 120 ungdomar erbjuds feriearbete under festivalen. Totalt besökte drygt 21 000 personer sommarfestivalen. Fritidsenheten har under sommaren anordnat tre läger, för respektive yngre ungdomar, äldre ungdomar och flickor. Parklekarna har förlängt sina öppettider under sommarlovet och haft öppet under kvällstid. Sammantaget har 116 barn ansökt om sommarkollo i åldrarna 9-14 år, 48 pojkar och 68 flickor. Av dem har 103 barn åkt på sommarkollo, 41 pojkar och 62 flickor. Ansökningsperioden förlängdes och en ytterligare informationskampanj genomfördes. Trots detta var det 13 färre barn som deltog i kolloverksamheten jämfört med 2012. Det är en relativt jämn åldersfördelning bland de som har åkt.

Förvaltningens dietist har erbjudit fyra matglädjegrupper på Ekens öppna aktivitetscenter för äldre. Grupperna lagar tillsammans nyttig och näringsriktig kost anpassad för äldre. Även måltider och kostrådgivning har erbjudits besökarna på Eken. Sätra vård- och omsorgsboende har inlett ett samarbete med Svenska kyrkan där ideella församlingsbor besöker Sättras verksamhet två gånger varje månad för att umgås med de äldre. Sätra vård- och omsorgsboende anordnar regelbundet aktiviteter såväl i grupp som individuellt anpassade och dessa har utvecklats under året för att öka nöjdheten utifrån föregående års brukarundersökning. Satsningarna har gett resultat och visar sig i årets brukarenkät där 72 % anser sig vara nöjda med de aktiviteter som erbjuds. Resultatet har ökat med 11 procentenheter sedan mätningen föregående år och ligger också 4 % över snittet för staden.

Under året har ett arbete inletts för att höja tillgängligheten och attraktiviteten i Sättraskogens naturreservat. Tillsammans med föreningen JKS basket har förvaltningen planerat och byggt en beachbasketplan vid Mälarhöjdsbadet samt påbörjat anläggande av en discgolfbana kring Varpaängen. Elljusspåret har breddats för bättre tillgänglighet och möjlighet att dra skidspår under vinterhalvåret. Antalet aktivitetsplatser som bidrar till en stimulerande natur- och närmiljö för de boende i stadsdelsnämndsområdet har därmed ökat.

År 2013 har nio föreningar beviljats kulturbidrag. Av föreningarnas programredovisningar framgår att evenemangen varit mycket uppskattade av våra medborgare i Skärholmen.

Evenemangen har anordnats inom en mängd olika områden: Musikcafé, filosofiscafé, visor, jazz, föreläsning om trädgårdsväxter, nobelfestens blomsteransvarige berättade om hur man dukar vackert, kurdiskt nyårsfirande, midsommarfirande, vårkonsert, evergreens och schlagers, operakörkonsert med mera. Kulturbidragen 2013 har beviljats med en summa av totalt 88 915 kr. Därutöver har föreningar fått bidrag till och ansvarat för nationaldagsfirande och midsommarfirande, samt tillsammans med förvaltningen genomfört firandet av Skärholmsdagen. Nationaldagsfirandet genomfördes vid Skärholmens gård. Många besökare kom från innerstaden med inhyrd ångbåt och förundrades över programmet och den vackra miljön. Den 18 maj 2013 gick den andra upplagan av Skärholmsloppet av stapeln och loppet ökade till 2150 anmälda deltagare varav 1368 var barn. Under både 2012 och 2013 har Löparakademins tioveckorsprogram genomförts i Skärholmen med ungdomar från årskurs nio.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nyttjandegrad av kulturerbjudande med professionella aktörer för barn i våra förskolor	100 %	100 %	100 %		VB 2013
Kommentar Alla barn i förskolan har erbjudits många olika professionella kulturaktiviteter både av, för och med dem i den dagliga verksamheten samt genom olika kulturarrangemang. Alla femåringar har även deltagit i ett dansprojekt. Under året har alla barn deltagit i totalt 4718 professionella kulturaktiviteter anordnad av stadsdelsförvaltningen. Det innebär att många barn har deltagit i flera olika kulturaktiviteter. Alla Bredängs femåringar deltar i projektet El Sistema.					
 Andel flickor i årskurs 9, som ofta brukar vara på mötesplatserna.		27 %	34 %		2013
Kommentar Arbetet med att fokusera på att flickor blir delaktiga och aktiva i verksamheten fortgår genom att ha särskilda aktiviteter för tjejer ex. tjejkvällar, dans, brottning. Förvaltningen har inget utfall 2013, nästa mätning i Stockholmsenkäten görs 2014.					
 Andel flickor, i gymnasiets årskurs 2, som ofta brukar vara på mötesplatserna		15 %	16 %		2013
Kommentar Förvaltningen har inget utfall 2013, nästa mätning i Stockholmsenkäten görs 2014.					
 Andel pojkar, i gymnasiets årskurs 2, som ofta brukar vara på mötesplatserna		26 %	27 %		2013
Kommentar Förvaltningen har inget utfall 2013, nästa mätning i Stockholmsenkäten görs 2014.					
 Andel pojkar, i årskurs 9, som ofta brukar vara på mötesplatserna		38 %	39 %		2013
Kommentar					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Förvaltningen har inget utfall 2013, nästa mätning i Stockholmsenkäten görs 2014.					
 Antal kulturerbjudanden med professionella aktörer som genomförts för barn och unga inom fritiden	50	56	50		2013
Kommentar Alla barn och unga i Skärholmens stadsdel har under året fått erbjudits kulturaktiviteter genomförda av professionella aktörer.					
 Antal planerade och genomförda aktiviteter för besökarna i mötesplatserna.	600	1 191	600		2013
Kommentar Den stora skillnaden i utfall från förra året beror på förändrad mätmetod. Under 2013 har alla planerade och genomförda aktiviteter följts upp, till skillnad mot enbart planerade under 2012.					
 Antal planerade och genomförda aktiviteter för besökarna i parklekarna	600	806	600		2013
Kommentar Den stora skillnaden i utfall från förra året beror på förändrad mätmetod. Under 2013 har alla planerade och genomförda aktiviteter följts upp, till skillnad mot enbart planerade under 2012.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla barn och unga inom förskola och fritid erbjuds kulturaktiviteter med professionella aktörer.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Barn från två års ålder har erbjudits professionella kulturaktiviteter under vårterminen. De yngsta barnen har sett föreställningen "Vit" på Skärholmens bibliotek och alla femåringar har sett "Meningen med döden" på Stadsteatern. Under höstterminen har följande föreställningar visats: Lönnebergakvartetten för barn födda 2010, Stadsteatern visade "Marmelad" för barn födda 2008. Genom teatern har barnen fått nya upplevelser som väckt tankar och berikat deras språk, vilket tydligt syns i deras återberättande.			
 Alla äldre erbjuds information och vägledning i särskilt träfflokaler om stödservice och aktiviteter	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Information och vägledning ges till äldre medborgare via det öppna aktivitetscentret Eken. Under året har förvaltningens dietist anordnat matglädjegrupper för äldre där näringsrik mat anpassad efter äldres näringsbehov lagas. Dietisten har också haft föreläsningar om kost och kostrådgivning. I syfte att öka tryggheten för äldre har Stockholms lokaltrafik, SL haft information på Eken om hur äldre kan resa tryggt och säkert i kollektivtrafiken. Anhörigstödjare finns tillgängliga på Eken men också på medborgarkontoret.			
 Alla äldre erbjuds kulturella aktiviteter av professionella aktörer på Ekens aktivitetscenter.	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar Ekens aktivitetscenter har erbjudit månatliga aktiviteter av professionella aktörer. Stadsdelens dietist har anordnat fyra matglädjegrupeer samt föreläsning om mat och nutrition. Musikunderhållning erbjuds i samarbete med professionella musiker. Under sommaren har kulturella utflykter anordnats.			
 Alla äldre på Sättra vård- och omsorgsboende erbjuds kulturella aktiviteter av professionella aktörer.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Sättra vård- och omsorgsboende har en musikpedagog som två gånger i veckan erbjudit underhållning. Ett samarbete med Svenska kyrkan har under året pågått där ideella församlingsbor besöker Sättra vård och omsorgsboende två gånger per månad. Arbetsterapeuterna och sjukgymnasterna som är anställda i verksamheten har utvecklat ett program för att tillgodose såväl individuella som gemensamma aktiviteter.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

 Uppfylls delvis

Kommentar

Målet för verksamhetsområdet uppfylls delvis. För KF:s indikator *Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor* uppfylls inte nämndens årsmål, årets resultat på 42 % är en minskning från 56 % år 2012. Det är dock något bättre än 2011 års resultat på 40 %. Likaså har nämndens mål för indikatorn *Andel som tycker att det är rent och städlat i stadsdelen* inte uppfyllts. Resultatet för året är 47 % vilket är en minskning från 54 % år 2012. Även för denna indikator är årets resultat något bättre än 2011 års resultat på 43 %.

Perioden för undersökningen sammanföll med den period av social oro som drabbade Stockholm inklusive Skärholmen under våren, och förvaltningen kan inte utesluta att detta haft negativ inverkan på resultatet. Förvaltningen noterar att bostadsbolagens mätningar av tryggheten hos sina boende visar ett betydligt högre resultat än medborgarundersökningen i frågor kring trygghet. Stockholms hems undersökning för 2013 visar att ca 74 % tycker den personliga tryggheten i området på kvällar och nätter är ganska eller mycket bra. För att öka kunskapen om vad som ligger bakom medborgarundersökningens resultat har ett arbete inletts med att sammanställa och analysera den information och de undersökningar som finns kring tryggheten i Skärholmen. Under några veckor i maj var Skärholmen utsatt för social oro. Tack vare ett utmärkt engagerat samarbete mellan polisen, förvaltningen, föreningar och medborgare skapades en gemenskap som ledde till framgång.

Särskild vikt har lagts vid frågor som rör barn och ungdom. Förstagångsbrott har uppmärksammats genom att den unge tillsammans med vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänst och polis så snart anmälan inkommit. Samarbetet med polisen i utredningscentrum för unga lagöverträdare är nu en etablerad del av socialtjänstens verksamhet. Anmälningar som rört ungdomar misstänkta för brott har handlagts skyndsamt och i nära samverkan med polisen. Socialtjänsten har under året fortsatt driva projektet sociala insatsgrupper, där målgruppen är ungdomar som riskerar att utveckla eller har utvecklat en kriminell livsstil.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andelen som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	42 %		57 %	72 %	2013
Kommentar Årets resultat jämförs med 56 % för 2012 och 40 % för 2011.					
 Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	55 %	62 %	63 %	62 %	2013
Kommentar Årets resultat jämförs med 62 % för 2012 och 56 % för 2011. Renhållning är en prioriterad fråga och felanmälningar åtgärdas direkt.					
 Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	50 %	50 %	100 %	100 %	2013
Kommentar Förvaltningen har identifierat två sårbarheter, hot och våld samt avbrott i datakommunikation. Hot och våld har förvaltningen arbetat med under året för att se över rutinerna. Arbetet med avbrott i datakommunikation sker under 2014.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra minst en krisledningsövning på ledningsgruppsnivå.	2013-01-01	2013-12-31	

Nämndmål:

Medborgarna har inflytande och delaktighet i Skärholmens utveckling.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheten ska utformas genom dialog i samspel med medborgarna. Synpunkter från medborgare, brukare, kunder och klienter är av yttersta vikt för förbättring och utveckling av verksamheterna.

Förväntat resultat

Medborgarna tar ett större samhällsansvar för att kunna påverka sin egen livssituation och boendemiljö.

Kommentar

Inkomna synpunkter och klagomål har under året direkt påverkat prioriteringar och omprioriteringar av planerade insatser och åtgärder, bland annat var insatser för röjning och upprustning skett i utemiljön, såväl som långsiktig planering för stadsmiljön. Totalt har tolv medborgarförslag inkommit till stadsdelsförvaltningen under året. De fyra förslag som direkt rört förvaltningens ansvarsområden är alla genomförda eller beslutade om att genomföras,

bland annat ett förslag om hundrastgård i Bredäng som stod klar efter sommaren. Ett femte förslag om bättre belysning på förskolegård är delvis förvaltningens ansvar och utreds just nu. De resterande rör framförallt idrottsförvaltningens ansvarsområden samt trafikkontoret och exploateringskontoret. Dessa har förvaltningen utrett och skickat till respektive kontor för kännedom/handläggning.

Flertalet brukaravtal avseende stadsmiljö löper på och nya har tillkommit. Ett av dem är upplåtelse för Mälarhöjdens friluftsteater i Bredäng, en kulturell mötesplats nedanför café Lyran. Diskussioner förs också om brukaravtal för stadsodling med flertalet intressenter och på flertalet platser i stadsdelsnämndsområdet.

Medborgarkontoret hade 88 000 besök under 2013 och samhällsvägledarna svarat på minst 7 900 frågor, en ökning med cirka 900 sedan föregående år. Det är svårt att veta säkert vad ökningen av antalet frågor beror på. Flera faktorer kan spela in. Antalet kunder med språksvårigheter har definitivt ökat enligt samhällsvägledarnas uppfattning. Kontakten med andra myndigheter begränsas allt mer till telefoni med flera val att göra och webb, vilket ställer stora krav på språkförståelse. Kunderna vill ha hjälp med detta. Allt fler medborgare med språksvårigheter kan ha fått kännedom om möjligheten att få information och vägledning på medborgarkontoret. Flera kunder har berättat att de fått tips av bekanta om att vända sig till samhällsvägledarna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal medborgarmöte	8	8	8		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Samhällsvägledarna ger information om olika möjligheter till delaktighet till medborgare vid personligt möte och vid besök hos föreningar eller verksamheter.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Samhällsvägledarna har uppmanat kunderna att lämna in förslag, klagomål och synpunkter samt informerat om att de kan lämna medborgarförslag, att man som medborgare kan delta på nämndens sammanträde (öppna del) och om medborgarmötena. Antalet inkomna förslag, klagomål och synpunkter för hela stadsdelen ökade från 207 under 2012 till 262 under 2013. Bara 12 synpunkter har dock kommit in via synpunktportalen på stockholm.se. Samhällsvägledarna ska därför anstränga sig mer för att marknadsföra den under 2014.			
 Förvaltningen prövar nya former för medborgardialog.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar En interaktiv metod för medborgardialog har testats under året i samband med utformningen av Västerholmsstråket. I samarbete med Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU i Uppsala har ca 40 synpunkter och idéer från ungdomar i området samlats in på platsen via smartphones. Dessa har omarbetats till en förstudie inför projektering.			
 Skärholmens stadsdelsnämnd vidareutvecklar samverkan	2013-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
med rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet.			
Kommentar Förvaltningen har tillsammans med rådet för funktionshinderfrågor träffat Södermalms stadsdelsförvaltning för inspiration och planering av arbetet. Detta möte mynnade ut i en ny arbetsprocess där rådet för funktionshinderfrågor och pensionärsrådet har inkluderats i arbetet att ta fram verksamhetsplanen för 2014.			
 Stadsdelsförvaltningen inventerar reception och medborgarkontor i syfte att säkerställa tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Förvaltningen har i samarbete med ledamöter från rådet för funktionshindersfrågor inventerat vad som behövs göras för att medborgarkontoret ska bli mer tillgängligt och mer trivsamt. En genomgripande förändring har skett av lokalen med nya möbler och ny skyltning för att tillgodose de önskemål som kom fram.			
 Årligen revidera den framtagna listan över finsktalande kontaktpersoner i alla våra verksamheter. Listan sprids sedan till växel, reception, medborgarkontor och Kontaktcenter Stockholm.	2012-04-25	2013-12-31	
Kommentar Listan reviderades i februari 2013.			

Nämndmål:

Skärholmen är en ren, välskött och trygg stadsdel.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Skärholmen ska upplevas som en ren, trygg och tillgänglig stadsdel av alla. Alla enheter inom stadsdelen ska bidra till en positiv upplevelse av Skärholmen. Kommunikation med medborgarna, även via alla de media som finns, är en viktig faktor för att öka tryggheten.

Förväntat resultat

Tryggheten ökar för skärholmsborna och de upplever att stadsdelen är ren och städad.

Kommentar

Årets medborgarundersökning visar även för detta mål på sämre resultat framför allt när det gäller trygghet och renhållning. Bedömningen av orsaker till det är desamma som för KF:s mål för verksamhetsområdet: Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad.

Tillsynsvandringar med ungdomar inom projektet Walk 127 som drivs i samverkan med

trafikkontoret och Skärholmens fastighetsägare har fortsatt under året. Projektet har avsevärt ökat förvaltningens såväl som andra problemägares kännedom om bland annat klotter, skadegörelse och trasiga lampor vilket möjliggjort att åtgärder kan vidtas snabbt. Avtalet mellan förvaltningen, Skärholmens fastighetsägare och handlarna i Vårberg och Skärholmen gällande gemensam insamling av kundvagnar har också lett till att problemet med stående vagnar har minskat kraftigt och förhoppningen är att ännu fler handlare ska välja att ansluta sig till avtalet.

Förvaltningen har arbetat med tidiga och förebyggande insatser mot brott, missbruk och annat socialt nedbrytande beteende för att öka tryggheten. I utredningscentrum för unga lagöverträdare har förvaltningen samarbetat med polisen kring ungdomar över 15 år som misstänkts för brott. Handläggare har träffat ungdomar i direkt anslutning till polisförhör för att göra förhandsbedömning om behovet av insatser från socialtjänsten. Av 103 anmälda har utredning inletts i 55 fall. Att reagera snabbt på ungdomars brott är viktigt för att förhindra återfall i brott. I närmare 70 % av fallen har anmälningar gjorts inom 14 dagar från upprättad polisanmälan. De vanligast förekommande brottsrubriceringarna under året har varit misshandel, narkotikabrott och stöld.

I förskoleundersökningen anser 86 % av alla föräldrar att förskolans verksamheter är en trygg och säker plats. Andelen föräldrar som anser att deras barn känner sig trygga har ökat från 83 % 2012 till 89 %.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel som känner sig trygga när de går ensamma på kvällen	40	43	45 %		2013
Kommentar Årets resultat jämförs med 43 % för 2012 och 36 % för 2011. För att öka kunskapen om vad som ligger bakom resultaten har ett arbete inletts med att sammanställa och analysera den information och de undersökningar som finns kring tryggheten i Skärholmen. Förvaltningen bevakar att det finns god belysning i stadsdelsnämndsområdet och agerar skyndsamt vid brister eller nya behov.					
 Antal trivselvandringar	3	2	2		2013
 Antal trygghetsvandringar	10	8	10		2013
Kommentar De visuella trygghetsvandringar som följer på varje medborgarmöte har lett till ett flertal åtgärder, bland annat har fler papperskorgar tillkommit, räcken satts upp längs med gångväg, och oro kring krog har uppmärksammats till socialförvaltningen tillståndsenheten. En riktad trygghetsvandring har genomförts i samband med internationella kvinnodagen den 8 mars. Kvinnors åsikter kring trygghet var då i fokus. Ytterligare en riktad vandring har genomförts för att ligga till grund för tillgänglighetsåtgärder för 2014.					
 Andel som tycker att det är rent och städlat i stadsdelen	47 %		56 %		2013
Kommentar Årets resultat jämförs med 54 % för 2012 och 43 % för 2011. Renhållning är en prioriterad fråga och vid felanmälningar så åtgärdas detta direkt. Förvaltningen samarbetar med andra ansvariga aktörer för att tillsammans kunna åstadkomma ett renare stadsdelsnämndsområde.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla medarbetare ska känna till kommunikationsplanen för trygghetsarbetet	2013-01-01	2013-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Kommunikationsplanen för trygghetsarbete har kommunicerats till medarbetarna via enheternas apt möten. Tillsammans med polisen, Skärholmens fastighetsägareförening och kommunala bostadsbolag har förvaltningen 8 gånger annonserat i lokaltidning under rubriken trivsel och trygghet. Här informerar förvaltningen om vilka trygghetsskapande åtgärder som utförs.</p> <p>Som trygghetsskapande åtgärd har personal utbildats i brottsförebyggande arbete och informationssatsningar har skett där poliser bjudits in för att föreläsa om trygghetsförebyggande åtgärder för äldre och personer med funktionsnedsättning. Medarbetarna kan genom de utbildningssatsningar som gjorts instruera och stärka brukarna i hur de kan tillämpa brottsförebyggande åtgärder i sina respektive hem.</p>			
 Genomföra Skärholmsdagen tillsammans med andra aktörer	2012-01-01	2014-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Skärholmsdagen genomfördes den 7 september. Ca 140 personer från föreningar och aktörer var engagerade i arrangemanget. 26 ideella föreningar och ett 10-tal aktörer deltog med pröva-på aktiviteter och försäljning av mat och hantverk. Exempel på aktörer var Biblioteket, Stockholmshem, Skärholmens Fastighetsägare, Brandförsvaret med fler. Sex ungdomsvolontärer från UNG 127 hjälpte till med allt praktiskt fixande och gav besökarna god service. Årets tema var pröva-på dans, där besökarna kunde pröva exempelvis finsk tango, svenska folkdanser och ringlekar samt 10-dans från Bredängsföreningen SveDance. Studieförbundet, Korpen och ABF samarbetade om aktiviteten. Stadsteatern hade Öppet Hus med gratis föreställningar och SKHLM hade pröva-på dans för barn inne i centrum. Skärholmsdagen besöktes av cirka 1000 personer. Föreningarna är mycket positiva till att tillsammans med förvaltningen lyfta fram föreningslivet och förvaltningens verksamheter. Samarbetet är utmärkt.</p>			
 Stadsdelsförvaltningen tillsammans med brottsförebyggande rådet (BRÅ) fortsätter att arbeta med Skärholmens resultat från trygghetsmätningen och Stockholmsenkäten för att föreslå förebyggande åtgärder i syfte att öka tryggheten.	2012-01-01	2013-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Förvaltningen har tillsammans med brottsförebyggande rådet (BRÅ) arbetat med Skärholmens resultat från trygghetsmätningen och Stockholmsenkäten för att föreslå förebyggande åtgärder i syfte att öka tryggheten. Åtgärdsprogrammet har reviderats och förenklats för tydligare kommunikation till medborgarna, och ett nytt arbetssätt med arbetsgrupper utifrån aktuella problemställningar har lett till effektivare åtgärder. Samtliga fastighetsägare har under året bjudits in till information om brottsförebyggande rådets arbete. Ett verksamhetsövergripande arbete med unga vuxna i utanförskap har inletts tillsammans med andra satsningar med fokus på Vårberg. Inom ramen för chefsrådet för söderort har arbetet med en handlingsplan runt illegala bosättningar påbörjats samt en cannabisförebyggande konferens genomförts.</p> <p>En utvärdering av insatserna under perioden av social oro under våren visar att arbetet inom förvaltningen fungerade bra. Polis och stadsdelsförvaltningen träffades två gånger per dag för informationsutbyte och samarbetet med bland annat fastighetsägare fungerade mycket bra. Medborgare var engagerade och fanns ute på fältet.</p> <p>Tillsammans med polisens analytiker har förvaltningen lagt en plan för hur arbetet med "Trygg i Stockholm" ska leda fram till förebyggande åtgärder. En analys av de anmälningar som inkommit till polisen under 2011 och</p>			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
2012 avseende misshandel utomhus pågår för att redovisas på BRÅ. Planering för att analysera motsvarande ärenden när det gäller misshandel inomhus har inletts. Förvaltningens grupp för trygghetsarbetet (MOD) har inletts ett samarbete med Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning kring trygghetsfrågor för att utbyta erfarenheter och kunskap. Den omflyttningsstudie som tagits fram under året kommer att anmälas på nämnd under 2014.			

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Stadsdelsförvaltningen når i huvudsak inriktningsmålet. Arbetet med att utveckla kvaliteten i verksamheterna har fortsatt, med fokus på implementering av evidensbaserad praktik och resultatbaserad styrning. Förvaltningen har deltagit i stadens projekt för att utveckla och implementera evidensbaserad praktik inom den sociala barn- och ungdomsvården. Ett liknande projekt för att kvalitetssäkra och utveckla utredningar av vuxna missbrukare har pågått under året. Förvaltningen har påbörjat ett arbete med att utveckla de egna insatserna för att bättre möta upp de behov som finns hos brukarna. Arbeta pågår även för att ta fram instrument för att mäta vilka resultat de insatser som beviljas ger.

Förvaltningens strävan har varit att ge brukaren bästa möjliga insatser utifrån forskning och dokumenterad erfarenhet. I utredningar har strukturerade beslutsstöd för bedömning av risk- och skyddsfaktorer använts när det gäller barn och unga. Vid placering på behandlingshem eller i familjehem har skolsituationen förberetts noggrant. Särskild vikt har lagts på uppföljning av ungdomars skolgång. Den enskildes rätt till information, inflytande och delaktighet har alltid stått i fokus. Förvaltningen har arbetat för att delaktiggöra brukare i planering och uppföljning av insatser. Inom äldreomsorg, stöd och service till funktionsnedsatta samt socialpsykiatri finns ett tydligt valfrihetsvalssystem.

Sätra vård- och omsorgsboende har utvecklat sin verksamhet genom en Silviahems-certifiering. Från och med december är Sätra vård- och omsorgsboende det första boendet i Stockholm stad där hela personalgruppen ingår i certifieringen vilket också lett till att fler efterfrågat en boendeplats. Sätra vård- och omsorgsboende har under året haft utmaningar gällande beläggningen men i samband med certifieringen i december finns en kö med intressenter.

Inom förvaltningens LSS-bostäder har enheterna arbetat med utveckling på olika sätt beroende på bostädernas inriktning och målgrupp. Ett LSS-boende har utifrån resultatet i föregående års brukarundersökning utvecklat ett sätt för att bemöta och stärka den enskildes upplevelse av delaktighet, trygghet och inflytande. Detta görs genom så kallade utvecklingssamtal tillsammans med brukaren och stödpersonen. Detta boende har också en hög andel nöjda brukare inom flera områden. Bland annat kan nämnas att 100 % är nöjda med sitt boende jämfört med snittet för staden som är 80 %. Gällande delaktigheten så uppger 80 % att de själva varit med och planerat det stöd som ges. På samma fråga är snittet för staden 60 %. Enheten har också börjat mäta resultatet över tid för att lättare veta vilka behov den enskilde har och hur dessa ska bemötas.

En boendeenhet har införskaffat läsplattor i syfte att utveckla kommunikationen mellan brukarna och personalen med hjälp av bildstöd, ett arbetssätt som kommer att följas upp för att se hur det har påverkat och förbättrat kommunikationen. Flera av medarbetarna har samtidigt deltagit i projekt Carpes kurser för att öka kunskapen i användandet av bildstöd och alternativ kompletterande kommunikation. Arbetet kommer följas upp för att bevaka hur kommunikationen mellan brukare och medarbetare har utvecklats och förbättrats.

För att uppnå målet andel förskollärare har förskolan vidareutbildat barnskötare till förskollärare, marknadsfört Skärholmen på rekryteringsplatser och anställt förskollärare vid vakanta tjänster. Andelen förskollärare har ökat från 36 % 2012 till 41 %. Förvaltningen har genomfört en rekryteringsträff i samarbete med Arbetsförmedlingen city inriktad på förskollärare och barnskötare. Denna gav goda resultat och fler är planerade. Ett nytt arbetssätt för att synliggöra förskolans verksamhet och koppla den till föräldraenkäten användes. Resultatet blev att andelen föräldrar som är nöjda med sin förskola har ökat från 76 % 2012 till 87 % för Skärholmens kommunala förskolor.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

 Uppfylls helt

Kommentar

Brukare i Skärholmen upplever att de i hög grad har möjlighet att välja utförare inom förskola, hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt stöd till personer med funktionsnedsättning.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom barnomsorg	80 %	80 %	79 %	76 %	2013
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom omsorg om personer med funktionsnedsättning	68 %	60 %	66 %	68 %	2013
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, hemtjänst	91 %	93 %	66 %	71 %	2013
Kommentar Årsmålet fastställdes innan resultat för 2012 var klart.					
 Andel brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorg, vård- och omsorgsboende	84 %	83 %	53 %	56 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar					
Årsmålet fastställdes innan resultatet för 2012 var klart.					

Nämndmål:

Medborgarna erbjuds valfrihet, mångfald och kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla medborgare ska kunna välja fritt i de valfrihetssystem som staden tagit fram. Informationen om valfriheten ska lämnas opartiskt och tydligt av stadsdelens medarbetare.

Förväntat resultat

Alla som omfattas av valfriheten erbjuds opartisk och tillgänglig information om de utförare de kan välja mellan. Mångfald och profiler ska utvecklas inom verksamheterna.

Kommentar

Brukare i Skärholmen upplever att de i hög grad har möjlighet att välja utförare inom hemtjänst, vård- och omsorgsboende samt stöd till personer med funktionsnedsättning, vilket visar sig i den stadsgemensamma brukarundersökningen. Inom dagverksamhet har andelen som upplever att de har valmöjlighet ökat från 46 % 2012 till 55 % 2013.

Förvaltningens utförarverksamheter inom äldreomsorg och personer med funktionsnedsättning arbetar systematiskt med att utveckla och förbättra kvaliteten i verksamheterna utifrån brukarnas önskemål och behov. Mångfald och valfrihet erbjuds genom lagen om valfrihet där den enskilde har möjlighet att välja vilket omsorgsboende eller hemtjänstutförare denne vill ha.

Föräldrar har erbjudits en mångfald av inriktningar, storlekar på förskolor, kommunala eller fristående förskolor samt familjedaghem och föräldrar välkomnas att besöka dem inför val av förskola. Fristående förskolor och familjedaghem kan ansluta sig till stadsdelens barnomsorgskö så att alla föräldrar kan välja mellan både fristående och kommunala förskolor i stadens gemensamma kösystem. Fritidsenheten har erbjudit parklekarnas och mötesplatsernas besökare en mångfald av utbud och bjudit in föreningar till samverkan.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelen uppmuntrar samarbete mellan föreningslivet och fritidsverksamheten.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Fritiden samverkar kontinuerligt med föreningslivet.			
 Stadsdelens utförarenheter inom äldre och funktionshinder bevakar	2013-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
om utbudet och efterfrågan av olika inriktningar inom verksamheten behöver förändras.			
Kommentar Alla enheter tar systematiskt reda på brukarnas efterfrågan. Detta sker bland annat via brukarmöten och anhörigdialog men också genom synpunkter och klagomål samt stadens årliga brukarenkät. Sätra vård och omsorgsboende har under året arbetat aktivt med att förändra sin verksamhet för att passa för en så bred målgrupp som möjligt. Under året har anhöriga intervjuats i syfte att ta reda på hur det upplevs att ha sin anhörige boende på Sätra vård- och omsorgsboende. Informationen har sedan använts i utbildningssyfte för medarbetarna. Under året har Sätra vård- och omsorgsboende gjort särskilda satsningar genom att utöka antalet erbjudna aktiviteter och dess inriktning. Förvaltningen har uppmärksammat en efterfrågan på servicelägenheter för personer med rätt till särskilt boende enligt LSS. Då nybyggnationen inte motsvarar efterfrågan är det prioriterat att fler byggnationer slutförs för att i framtiden kunna möta brukarnas behov.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

 Uppfylls helt

Kommentar

Målet uppnås i huvudsak. Personalen i förskolan har aktivt arbetat för att visa föräldrarna att barnen har en trygg och säker miljö och hur barns utveckling och lärande sker. Andelen nöjda föräldrar gällande utveckling och lärande har ökat i årets förskoleundersökning från 81 % 2012 till 86 %.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter som genomför systematiskt barnsäkerhetsarbete	100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	2013
Kommentar Skydds- och barnsäkerhetsronder genomförs årligen. Kontroller av ute- och inomhusmiljön genomförs löpande.					
 Andel förskollärare av antal anställda	41 %	36 %	42 %	42 %	2013
Kommentar Det råder stor brist på förskollärare, vilket har lett till att förvaltningen i hamnar knappt under målet för 2013. Förskollärare anställs alltid vid vakanser.					
 Andel nöjda föräldrar	86 %		82 %	85 %	2013
 Antal barn per grupp	16,2 barn/avd.	15 barn/avd.	16,3	16	2013
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	5,01 st	4,66 st	4,6 st	4,9	2013
Kommentar Barngrupperna har utökats under 2013 utan att mer personal har anställts. Detta kommer att ses över under					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
2014.					
 Personalens bedömning av "förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling"	3,52	3,3	3,6	3,6	2013
Kommentar Självvärderingsprogrammet är reviderat och ställer högre krav detta år. Trots detta ökar förskolorna, men når inte årsmålet.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans medarbetare kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar Enheterna erbjuder personalen i förskolan kompetensutveckling, bland annat möjlighet till vidareutbildning från barnskötare till förskollärare. Under året har även ett antal barnskötare kompletterat sin utbildning och ansökt att vidareutbilda sig till förskollärare.			
 Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden ta fram aktiviteter för att säkerställa en välfungerande övergång från förskola till förskoleklass.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Stadsdelen har rutiner, Röda tråden, för samverkan kring övergången från förskola till skola. Dels finns lokala samverkansformer kring olika skolor dels arrangeras övergripande möten där stadsdelen ansvarar för att bjuda in alla kommunala och fristående förskolor samt skolor inom stadsdelen. Vid skolplacering av barn i behov av särskilt stöd sker särskilda möten. Samarbetet utvärderas varje år i september för att ytterligare vidareutveckla modellen.			
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att säkerställa att andelen förskolelärare ökar.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Vid vakanta tjänster prioriteras förskollärare och stadsdelens förskolor deltar i olika arbetsmarknadsaktiviteter för studenter på förskollärlinjen för att marknadsföra Skärholmens förskolor. Avdelningen arbetar även aktivt med att uppmuntra barnskötare att vidareutbilda sig till förskollärare. Förskolorna i Skärholmen tar även emot studenter från högskolor och universitet för verksamhetsförlagd utbildning (VFU).			
 Stadsdelsnämnderna ska ta fram aktiviteter för att öka föräldrarnas	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
kunskaper om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling			
<p>Kommentar</p> <p>De kommunala förskolorna har i samband med föräldraenkäten gjort en särskild satsning på att visa föräldrarna förskolans verksamhet och genom detta öka föräldrarnas kunskap om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling. Genom att använda bilder och koppla dem till begrepp och frågor som används i föräldraenkäten har föräldrarna fått större insyn och kunskap om förskolornas verksamhet. Som ett resultat av detta höjde de kommunala förskolorna resultatet i föräldraundersökningen. På frågan "Mitt barns utveckling och lärande uppmuntras" gick resultatet på andel nöjda föräldrar från 82 % till 86 %. På frågan "Jag får veta vad förskolan gör för att stödja mitt barns utveckling" ökade de kommunala förskolorna på andelen nöjda föräldrar från 74 % till 84 %.</p>			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med att dokumentera och följa upp förskolebarnens utveckling.	2013-01-01	2013-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Samtliga enheter inom de kommunala förskolorna har utbildat sin personal inom projektet "Praktisk IT- och mediekompetens" (PIM) och har genom detta projekt kunnat utveckla sättet som barnens utveckling sker. Det nya sättet att dokumentera har möjliggjort att personalen på förskolan nu även kan presentera barnens utveckling för föräldrarna på ett tydligare sätt. Det är även lättare för personalen att relatera lärandet till läroplanen för föräldrarna.</p> <p>Inom de ledningsgrupper som respektive enhet har sker utveckling av dokumentationen kontinuerligt genom nätverksmöten, handledning av arbetslag och individuella möten med personalen på förskolan. Vissa enheter har pedagogisk utvecklingsledare med särskilt uppdrag att utvecklar dokumentationen. Ledningsgrupperna gör även arbetsplaner som följs upp efter varje termin. Detta möjliggör att erfarenheterna och lärdomarna från föregående termin tas med i utvecklingsarbetet inför nästa.</p>			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik och språkutveckling	2013-01-01	2013-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Matematiken och språket är ständigt närvarande i förskolornas verksamhet. Arbetet planeras efter resultatet från avdelningarnas arbete med kvalitetsindikatorerna. Matematik och språk integreras i de projekt som förskolorna bedriver. I utforskande lek, matematik och naturvetenskap blandas det praktiska med språket. Barnen räknar på flera språk och reflekterar kring vad det innebär med olika språk.</p> <p>Förskolornas språkutvecklingsarbete utgår ifrån Skärholmens språkprogram. Modersmålsstödet planeras som en återkommande del i arbetet. Datorer, ipads och andra IT-verktyg används som stöd i arbetet med språk och matematik.</p> <p>Andelen nöjda föräldrar avseende språklig utveckling har ökat från 76 % 2012 till 81 % 2013 och utveckling i matematiska förmågor från 67 % 2012 till 74 % 2013.</p>			
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik, naturvetenskap och teknik i förskolan.	2013-01-01	2013-12-31	
 Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med språkutveckling i förskolan.	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar			
Se rapporteringen i aktivitet "Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetet med matematik och språkutveckling".			

Nämndmål:

Förskolebarnen har en god kunskaps- och språkutveckling med fokus på det svenska språket

 Uppfylls helt

Beskrivning

Språkprogrammet och en språkkartläggning ligger till grund för barnets individuella språkstöd.

Förväntat resultat

Barnens språk- och kunskapsutveckling ökar.

Kommentar

En arbetsgrupp har under året tagit fram ett uppföljningsunderlag, Förskolornas uppföljningssystem i Skärholmen (FUSS). Detta ska vara ett redskap för att följa upp förskolans mål och resultat. Uppföljningen kommer att göras två gånger per år och är kopplat till de gemensamma åtaganden i VP 2014 som har tagits fram under året. Under 2014 kommer fem pilotförskolor att prova FUSS och 2015 är planen att samtliga förskolor ska använda FUSS.

Föräldrarna har blivit medvetna om att modersmålet är viktigt och har medverkat i arbetet med barnens flerspråkiga utveckling. I föräldrasamtalen har personalen använt dokumentation i bildform för att öka föräldrarnas förståelse för barns språkutveckling. Andelen föräldrar som är nöjda med förskolornas språkarbete har ökat från 76 % till 81 %.

Enligt språkkartläggningen 2013 talar totalt 1 049 barn av 1 344 ett annat modersmål i hemmet än svenska, 79 % av de inskrivna barnen i Skärholmens kommunala förskolor. Arabiska, svenska och kurdiska tillhör de vanligaste språken bland barn och personal. Föräldrar till 17 barn anger att de talar finska i hemmet. Fem personal talar finska. Bland övriga minoritetsspråk är endast romani representerat, där två barn talar det språket. Totalt talas 81 språk i Skärholmens kommunala förskolor.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Resultatet av enheternas självvärdering avseende språkutveckling och kommunikativ förmåga enligt stadens reviderade mätmetod (skala 1-6)	3,33	3,73	3		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 De kommunala förskolorna i Skärholmen arbetar för att göra kopplingen mellan föräldraenkäten och verksamheten tydlig för föräldrarna	2013-04-18	2013-12-31	
Kommentar Förskoleenheterna har arbetat med att få upp svarsfrekvensen bland annat genom dialog, veckobrev och pedagogisk dokumentation i projekt. Förskolorna har även utnyttjat sin flerspråkiga personal till att informera föräldrarna som behöver det på andra språk än svenska. Personalen på förskolan har även genom att använda bilder visat hur förskolorna arbetar och kopplat det till begrepp som används i föräldraenkäten. Genom detta arbetssätt har förskolorna ökat svarsfrekvensen och resultatet i föräldraenkäten. Skärholmen hade högst svarsfrekvens i hela staden och i 14 av 16 frågor hade Skärholmens förskolor ökat mest bland alla stadsdelar.			
 Stadsdelsförvaltningen marknadsför förskoleverksamheten i sammanhang där förskollärare kan rekryteras och rekryterar förskollärare vid vakanta tjänster.	2013-04-18	2013-12-31	
Kommentar I första hand rekryteras förskollärare via intervjuer eftersom det är personlig lämplighet som avgör valet av person. Förskolorna har marknadsfört och presenterat sig på högskolorna för att locka fler att söka till lediga förskollärartjänster. Flera av de nya förskollärare som anställts har rekryterats genom kontakt med annan personal i enheterna. Förskolorna i Skärholmen bedriver även ett aktivt arbete med förskollärarnas verksamhetsförlagda utbildning (VFU) för att visa blivande förskollärare den verksamhet som finns.			

Nämndmål:

Förskolebarnens hälsa och välmående ökar.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Personalen i förskolan arbetar för att barnens hälsa ska öka till exempel utifrån kunskaper från projektet "Friska barn".

Förväntat resultat

Barnens hälsa och välmående ökar.

Kommentar

Inom förskolan arbetar man aktivt med utevistelse, aktiv lek och rörelse samt planerar kosten. Utemiljön i förskolan ses över kontinuerligt och förskolorna mäter sin verksamhets utevistelse i en egen indikator, ett snitt som marginellt minskat under året, men fortfarande klarar ett höjt årsmål.

Andelen föräldrar som ansåg att förskolan uppmuntrade till fysisk aktivitet var i föräldraenkäten 84 %.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Resultat av personalens självvärdering gällande barns utevistelse i förskolan	3,3	3,4	3,1		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utveckla en utmanande utemiljö i förskolan med fokus på barns rörelse	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar Samtliga enheter arbetar med att utveckla och förnya den pedagogiska miljön. Alla enheter arbetar kontinuerligt med utevistelse och barnen på förskolorna är ute minst en gång per dag. Personalen har uppmuntrat barnen till egna initiativ till lek och rörelse utomhus.			
 Utveckla hälsofrämjande insatser i samverkan med barnhälsovården	2012-01-01	2013-12-31	
Kommentar De öppna förskolorna har under året haft besök av BVC som instruerat i bland annat babymassage, barnolycksfall och första hjälpen. Vid några tillfällen har även personal från öppna förskolan besökt BVC.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

 Uppfylls delvis

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen (Utredningstyp BoU eller Vuxen) och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (inom IoF, BoU och Vuxna, 0-19 år)	81,82 %	82,64 %	84 %	80 %	VB 2013
Kommentar Indikatorn mäter antalet barn och unga 0-19 år som avslutats under perioden december 2011-november 2012 och som inte aktualiserats för nya insatser inom tolv månader. Endast 30 av 165 unga har återkommit. Förvaltningen når KF:s mål. Återkommande aktualitet kan tyda på att tidigare insatser inte gett avsedd effekt.					
 Andel enskilda som ökat sin funktionsförmåga inom socialpsykiatri	34,83 %	50 %	15 %	tas fram av nämnden	2013
 Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov	79 %	82 %	80 %	80 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
av stöd genomfördes (IoF)					
Kommentar Förvaltningen uppnår delvis uppsatt mål, och resultatet är en försämring mot föregående år.					
● Andel ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	100 %	100 %	95 %	tas fram av nämnden	2013
Kommentar Under 2013 har totalt 47 unga under 15 år anmälts för brott. Siffran inkluderar även de s.k. förstagångsbrotten. Alla har kallats för samtal, varav en uteblev.					
● Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)	71,55 %	79,46 %	70 %	65 %	VB 2013
● Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	57 %	36 %	33 %	-	2013
Kommentar Åtta av 14 försökslägenheter, som uppfyller minimikraven på boendetid, har övergått till eget kontrakt.					
● Andel genomförda utredningar enligt DUR inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	100 %	78 %	75 %	tas fram av nämnden	2013
◆ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	68 %	80 %	85 %	öka	2013
Kommentar Resultatet når inte heller upp till snittet för staden. Insatserna för att förbättra brukarens upplevelse av personalens bemötande kommer att utvärderas genom projektet "vad gör vi med resultaten" och ligga till grund för ytterligare förbättringsarbete. Det kan konstateras att de åtgärder som har vidtagits under året inte varit tillräckliga för att de svarande ska uppleva att de blir väl bemötta.					
■ Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	53 %	63 %	71 %	öka	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar					
Stadsdelens egna verksamheter har arbetat med att uppdatera genomförandeplanerna som är ett viktigt instrument för att skapa delaktighet och ge den enskilde möjligheten att påverka insatsens utformning. Arbetet med att öka inflytande och delaktighet kommer utvärderas och analyseras genom projektet "vad gör vi med våra resultat" som inletts under perioden och kommer pågå under 2014.					
 Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att stadens inne och utemiljö är tillgänglig och användbar. (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	62 %		80 %	tas fram av nämnden	2013
Kommentar					
Periodens utfall ligger i nivå med föregående års resultat och är en marginell ökning jämfört med snittet för staden De lokaler och de aktiviteter som genomförs på våra LSS-bostäder är anpassade så att bästa möjliga tillgänglighet ska uppnås. Under vinterhalvåret upplevdes snöröjningen i anslutning till gruppboendena inte fungera optimalt. Detta påverkade framkomligheten.					
 Andelen barn och ungdomar med funktionsnedsättning som deltar i fritidsverksamhet. (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				tas fram av nämnderna	2013
Kommentar					
Förvaltningen avvaktar besked om hur detta arbete ska ske.					
 Andelen personer med funktionsnedsättning som upplever att de har en fungerade bostad (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	73 %	85 %	70 %	tas fram av nämnden	2013
 Andelen personer med funktionsnedsättning som övergår till lönearbete efter deltagande i dagliga verksamheter enligt LSS eller dagverksamheter enligt SoL (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 %	0,9 %	2 %	tas fram av nämnden	2013
Kommentar					
Steget mellan daglig verksamhet och lönearbete är stort. Tillsammans med arbetskonsulent hos utföraren görs en långsiktig planering för de som bedöms ha sådan möjlighet.					
 Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	77 %	85 %	91 %	91 %	2013
Kommentar					
Förbättringsåtgärderna är gemensamt för både privata och egen regi i stadsdelen och påtalas vid årliga					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
verksamhetsuppföljningar som görs. När det gäller barnboende följs dessa upp två gånger per år.					
 Nöjda brukare - Daglig verksamhet (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	79 %	79 %	85 %	91 %	2013
Kommentar Förbättringsområdet är gemensamt för både privat och egen regi i stadsdelen och påtalats vid verksamhetsuppföljningar staden gör årligen.					
 Nöjda brukare - korttidsboende (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	75 %	89 %	93 %	91 %	2013
Kommentar Förbättringsområdet är gemensamt för både privat och egen regi i stadsdelen och påtalas vid de verksamhetsuppföljningar staden gör årligen.					
 Nöjda brukare - LSS-boende, vuxna och barn (Stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	70 %	72 %	89 %	89 %	2013
Kommentar Periodens utfall når inte upp till årsmålet och är en försämring med två procentenheter jämfört med föregående år. Under året har stort fokus legat på att förbättra den löpande informationen om verksamheten till brukare och anhöriga. Det kan konstateras att dessa åtgärder inte varit tillräckliga för att öka andel nöjda brukare. Resultatet kommer att analyseras i projektet "vad gör vi med resultaten". Projektet kommer bedrivas under nästkommande år och målet är att andel nöjda brukare ska öka.					
 Andelen nöjda omsorgstagare - biståndsbedömd dagverksamhet (äldreomsorg)	100 %	100 %	90 %	90 %	2013
 Andelen nöjda omsorgstagare - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	88 %	85 %	84 %	84 %	2013
Kommentar Utfallet gäller både privata utförare och stadsdelens egen verksamhet.					
 Andelen nöjda omsorgstagare - vård- och omsorgsboende (äldreomsorg)	85 %	88 %	84 %	84 %	2013
Kommentar Periodens utfall avser samtliga vård- och omsorgsboende i stadsdelen oavsett regiform. Totalt bedrivs fyra vård- och omsorgsboenden i stadsdelen.					
 Maten smakar bra - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	79 %	86 %	76 %	76 %	2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Kommentar					
Periodens utfall avser samtliga vård- och omsorgsboende i stadsdelen. För Sättra vård- och omsorgsboende är resultatet 85 %. Enheten har ett matråd som träffas regelbundet för att gå igenom synpunkter på maten. Enheterna serverar frukost och mellanmål och dukar fint och inbjudande för att öka upplevelsen av måltiden.					
◆ Måltiden är en trevlig stund på dagen - Vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	75 %	85 %	76 %	76 %	2013
Kommentar					
Periodens utfall avser såväl privata utförare som stadsdelens egen verksamhet. På Sättra vård- och omsorgsboende är periodens resultat 80 %. Boendet arbetar efter att alla ska uppleva måltiderna som en trevlig stund på dagen. Personalen finns med vid måltiderna för att stötta och se till att måltiderna blir en trevlig social stund. Man dukar fint men också efter den enskilde demenssjukas behov och förutsättningar. Stadsdelens dietist har gjort måltidsobservationer som underlag för förbättringsåtgärder.					
● Omsorgstagarnas upplevelse av hur de kan påverka hur hjälpen utförs - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	75 %	77 %	75 %	75 %	2013
Kommentar					
Periodens utfall är en minskning med två procentenheter jämfört med tidigare år. Det är också en försämring gentemot prognosen som visade att upplevelsen av att kunna påverka hjälpen var god.					
● Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - hemtjänst i ordinärt boende (äldreomsorg)	89 %	85 %	85 %	85 %	2013
Kommentar					
En hög andel är trygga med den hemtjänst som utförs. Periodens utfall visar att en ökning skett med fyra procentenheter jämfört med föregående år. Periodens utfall ligger även över snittet för staden. Cirka 50 % av den hemtjänst som utförs i stadsdelen är i privat regi.					
◆ Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet - vård och omsorgsboende (äldreomsorg)	89 %	91 %	90 %	90 %	2013
Kommentar					
Utfallet gäller både privata utförare och stadsdelens egen utförare. På Sättra vård- och omsorgsboende är upplevelsen av trygghet 92 %.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden ska säkerställa att stadens riktlinjer för samverkan mellan förskola, skola och socialtjänst för barn/ungdomar som far illa eller riskerar att fara illa är implementerad i alla	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
förskolor och skolor			
Kommentar På övergripande samverkansforum har en arbetsgrupp utsetts för att revidera samverkansavtalet. Rutiner för anmälan till Skärholmens stadsdelsförvaltnings socialtjänst från verksamheter med anmälningsplikt har reviderats utifrån de nya bestämmelserna i socialtjänstlagen.			
 Vidta åtgärder för att förebygga och arbeta för att minska narkotikaanvändningen	2012-01-01	2013-12-31	
Kommentar Anmälningar gällande ungdomar som misstänkts för narkotikabrott har handlagts skyndsamt i utredningscentrum för unga lagöverträdare i samarbete med polisen. Projektet sociala insatsgrupper har målsättningen att förhindra en negativ utveckling genom att involvera och aktivt arbeta genom det sociala nätverket. Fältverksamhetens preventionsarbete riktat mot en minskning av narkotikaanvändningen har ägt rum i samband med mentorsprogrammet, skolträffar och 127 festivalerna. Mentorerna har fått utbildning för att lära sig hålla i workshops mot cannabis och annan narkotika. De har även deltagit i nattvandringar, vilket har gett möjligheter till samtal med utsatta ungdomar om attityder och beteenden.			
 Stadsdelsnämnderna ska i samråd med bostadsbolagen inventera möjligheten att bygga om/omvandla befintliga byggnader till gruppbestäder eller servicebestäder.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Förvaltningen utreder för närvarande möjligheten att omvandla en av förvaltningens förskolelokaler till gruppbestäder eller servicelägenheter.			
 Stadsdelsnämnderna, exploaterings- samt stadsbyggnadsnämnden ska i samråd med varandra i tidigt skede planera för omsorgslägenheter i stadsutvecklingsområden.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Vid varje markanvisning för bostadsbyggande där så är möjligt beställer stadsdelsförvaltningen omsorgslägenheter för stadsdelens och stadens behov. Förvaltningen fortsätter sitt arbete för ökat bostadsbyggande i samarbete med exploateringskontoret för att framöver kunna planera för fler omsorgslägenheter i stadsdelsnämndsområdet.			
 Säkerställ att nämnderna beställer de gruppbestäder som behövs.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Sammanlagt fem beställningar av gruppbestäder har gjorts men inga av dessa nybyggnadsprojekt har påbörjats. Ett nätverk finns etablerat med företrädare för SISAB för eventuella samnyttjande mellan stadsdelsnämndens olika fastigheter.			
 Förstärka arbetet med att erbjuda kollo. Både riktade insatser och generellt tillgängliggöra informationen. Möjligheten	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
till anmälan ska finnas digitalt och manuellt.			
Kommentar Stadsdelsförvaltningen har delat ut informationsmaterial till följande verksamheter i stadsdelsområdet: parklekarna, mötesplatserna, skolor, bibliotek, simhall, medborgarkontoret och socialtjänsten. Informationsmaterialet har bestått av ett första utskick av små vykort, ett andra utskick av kollokatalog samt affisch. Ansökningsperioden förlängdes och en ytterligare informationskampanj genomfördes. Trots detta var det 13 färre barn som deltog i kolloverksamheten jämfört med 2012. Möjlighet att ansöka digitalt och manuellt har serviceförvaltningen ombesörjt.			
 Nämnderna och stadens bolag ska beakta barnperspektivet och säkerställa barnens rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Barnperspektivet har beaktats både i det uppsökande arbetet så väl som i alla utredningar och i insatser. Fokus har legat på att utveckla former för barns delaktighet. Situationen för vuxna klienters barn har uppmärksamats och vid behov utretts. Fritidsenheten och förskolorna arbetar bland annat efter FN:s barnkonvention. I likabehandlingsarbetet säkerställs att barnens rättigheter efterlevs. I reflektioner på förskolorna med utgångspunkt från mål och målområden i likabehandlingsplanen diskuteras barnperspektivet kopplat till praktik. Avdelningen för stadsutveckling har gjort en utvärdering av nyligen genomförda, pågående och kommande projekt utifrån barnkonventionen, som visar goda resultat men även utvecklingsområden. Det inledande målet är att skapa specifika rutiner kring på vilket sätt barnperspektivet ska beaktas i förvaltningens utvecklingsprojekt.			
 Stadsdelsnämnderna ska strukturerat arbeta med att förbättra brukarnas nöjdhet	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Årliga brukarundersökningar är ett viktigt verktyg för att förbättra brukarnas nöjdhet. Årets brukarenkät visar att Sättra vård- och omsorgsboende ökat nöjdheten inom de delar som verksamheten lagt stort fokus på att utveckla. Ett sådant område är de aktiviteter som erbjuds såväl enskilt som i grupp. Andel nöjda med de aktiviteter som erbjuds har ökat från 61 % 2012 till 72 % 2013. Även nöjdheten kring möjligheten att komma ut har ökat med 14 procentenheter jämfört med föregående år. Även de kommunala LSS-bostäderna har arbetat med att förbättra brukarnas nöjdhet. Bland annat har informationen till såväl brukare som anhöriga förbättrats. Det kan dock konstateras att dessa åtgärder inte varit tillräckliga då andelen nöjda brukare i årets undersökning uppgår till 68 % där snittet för staden är 80 %. Emellertid är det stor skillnad mellan de olika resultaten på enheterna. Två av enheterna har 100 % nöjdhet medan resultatet för de övriga redovisade enheterna varierar mellan 80 %-40 % nöjdhet. Förvaltningen har arbetat aktivt med bemötandefrågor vid exempelvis ärendedragningar. Samtalsmetoden MI - motiverande samtal - har implementerats i de flesta av socialtjänstens verksamheter för att öka kompetensen i samtal med den enskilde. Genom bättre samtal kan nöjdheten hos den enskilde öka. Förvaltningen har utrett och åtgärdat inkomna synpunkter och klagomål från enskilda klienter. Brukarenkäter har använts för att följa upp brukarnas nöjdhet. Förskoleenheterna arbetar med att förbättra kommunikationen med föräldrarna kring barns utveckling och lärande. För att öka kopplingen mellan verksamheten och de begrepp som finns i enkäten har frågorna funnits tillgängliga tillsammans med bilder från verksamheten. Förskolorna har även utnyttjat den språkkompetens som finns bland personalen och informerat på andra språk än svenska till föräldrar. I förskoleenkäten höjde de kommunala förskolorna andelen nöjda föräldrar från 76 % 2012 till 87 % 2013. Besökarna på medborgarkontoret har ofta uttryckt önskemål om utökade öppettider. Förvaltningen har under året arbetat för att tillgodose önskemålet. Öppettiderna utökas från 18 timmar vecka till 44 timmar per vecka från 1 februari 2014.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Förvaltningen har också tagit emot skriftliga och muntliga synpunkter som besvarats och som sedan utgjort underlag i arbetet med att förbättra verksamheterna. Utifrån brukar- och medborgarundersökningar identifieras utvecklingsområden för förvaltningens verksamheter.</p> <p>Under 2013 har förvaltningen arbetat aktivt med att ta fram åtaganden för 2014 där resultat för brukaren står i fokus. Förvaltningen har påbörjat utvecklingen av ett resultatbaserat arbetssätt för att bättre kunna följa upp att de insatser som beviljas ger önskad effekt för våra brukare.</p>			
 Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att äldreomsorgens myndighetsutövning och kommunala utförare arbetar i enlighet med Stockholms stads värdegrund och värdighetsgarantier	2013-01-01	2013-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Stadsdelsförvaltningen har tagit del av det värdegrundsmaterial som äldreförvaltningen tagit fram under året. Flera chefer inom äldreomsorgen har under perioden slutfört en värdegrundsbildning på högskolenivå som ger dem förutsättningar att driva ett värdegrundsarbete på enheterna. Socialtjänsten diskuterar värdegrund och bemötande vid teammöten och enskilda möten med handläggare.</p>			
 Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla principer och metoder för uppföljning och styrning inom äldreomsorgen	2013-01-01	2013-12-31	
<p>Kommentar</p> <p>Sätra vård och omsorgsboende ingår i ett av de stadsövergripande projekten för kvalitetsutveckling; "Fördjupad kvalitetsanalys för förändrad kravställning och uppföljning" Ett resultat av de träffar som varit på Sätra vård och omsorgsboende är att kvalitetsfrågor har belysts och processats ur olika synvinklar och aspekter för att fånga upp vad kvalitet är för våra boende och hur kan man mäta så kallade mjuka värden.</p>			

Nämndmål:

Barn och unga växer upp till självständiga vuxna.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Genom samverkan såväl inom som utom stadsdelen, ska socialtjänsten tidigt uppmärksamma barn och unga som är i behov av stöd.

Förväntat resultat

Barn, unga och deras familjer får det stöd de behöver. Barn och unga ges möjlighet till delaktighet och inflytande. Samarbetet mellan socialtjänst och skola förbättras när det gäller placerade barns och ungas skolgång.

Kommentar

Genom stadsdelsnämndens särskilt utformade samverkansmodell, där förskola, skola, fritid, socialtjänst, polis, BUP, BVC och vårdcentral träffas kontinuerligt, har barn som är i behov av insatser uppmärksamats tidigt. Samverkansmodellen har utökats med en särskild arbetsgrupp för att förbättra samverkan mellan skola och socialtjänst. Totalt 24 samverkansföreläsningar har genomförts 2013.

Förvaltningen har arbetat för att barns och ungdomars familj och nätverk tas tillvara i planering av stöd och insatser. Placerade barns och ungas skolsituation har följts upp för att säkerställa en god skolgång och varje barn har nu en anpassad planering. Då omständigheterna kring de placerade barnen ofta är svåra kan det dock dröja innan direkta framgångar i form av bättre studieresultat märks. Av fyra familjehemsplacerade barn som lämnat grundskolan under året har tre gjort det med ofullständiga betyg, och därför fortsatt skolgången i särskild behandlingsskola. En trolig förklaring till den låga måluppfyllelsen för dessa barn är att de har stora svårigheter som inte lyckats överbryggas. Förvaltningen ingår i projektet Skolfam för de barn som är placerade inom staden.

Under hösten 2013 anställdes två fältassistenter med placering på varsin grundskola för projektet Skolfältare. Medel beviljades inom ramen för Framtid Stockholm, och projektet är tänkt att löpa under hela 2014. Syftet är att stötta socialt utsatta elever med hög skolfrånvaro för att öka deras chanser att gå ut skolan med godkända betyg. I arbetet med 127 festivalerna har fokus legat på barns och ungdomars delaktighet och medskapande. Festivalernas organisation bygger på arbetsgrupper där ungdomarna själva bestämmer och driver arbetet framåt.

Förskolan stödjer barn och föräldrar vid övergången till skolan enligt en arbetsplan, en årscirkel och nätverksgrupper. Nätverksgrupperna består av representanter från varje förskola samt förskoleklass och träffas 2-3 gånger per år för planering.

Andelen föräldrar som ansåg att förskolan uppmuntrar barnen till att ta egna initiativ och eget ansvar ökade i de kommunala förskolorna från 79 % 2012 till 83 %. 90 % av alla föräldrar anser att förskolan erbjuder lika möjligheter till pojkar och flickor, en ökning med 5 procentenheter sedan förra året.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel genusutbildad personal i fritiden	100 %	96,43 %	76 %		2013
 Andel ungdomar som är utbildade styrelseledamöter i mötesplatsernas styrelser och ungdomsrådet	0 %	49 %	95		2013
Kommentar					
På grund av omstrukturering inom enheten har ledningen inte prioriterat utbildning av styrelseledamöter, utan istället fokuserat på arbetsmiljön i samtliga verksamheter. Stadsdelsförvaltningens ledningsgrupp har träffat intresseorganisationen Sveriges ungdomsråd för att undersöka hur förvaltningen kan arbeta vidare med ungdomsrådet i stadsdelen.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fritidsenheten har ett strukturerat genusarbete där alla barn och unga kan utveckla sin unika identitet och intressen	2012-01-01	2014-12-31	
Kommentar Fritidsenheten har utvecklade metoder kring strukturerat genusarbete som tillvaratar individens egen identitetsutveckling. Medvetenheten finns att arbeta utifrån ett genusperspektiv hos personalen.			

Nämndmål:

Alla former av missbruk minskar.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Avsikten är att förhindra att barn, unga och vuxna utvecklar ett destruktivt beteende.

Förväntat resultat

Antalet ungdomar som helt tar avstånd från alkohol, droger och tobak ska öka och nyrekrytering till missbruk ska minska. Antalet ungdomar som använder alkohol en gång i månaden eller oftare minskar.

Kommentar

Ungdomars inställning till alkohol, droger och tobak mäts i stockholmsenkäten som genomförs vartannat år. Nästa mätning kommer 2014.

Under hösten anordnades en tredagars konferens om cannabiförebyggande arbete för hela söderortsregionen. Konferensen hade ca 500 deltagare från bland annat socialtjänstens olika enheter i söderort.

Fältverksamheten arbetar drogförebyggande bland annat i samband med skolträffarna och 127 festivalerna. I verksamheterna för unga används strukturerade intervjumetoder som komplement i utredningar, där problemområden som alkohol och narkotika identifieras. Inom familjevården har rökavvänjning diskuterats med de unga och antalet som använder tobak har minskat. Minskat tobaksbruk är betydelsefullt för att minska narkotikabruket. Minderåriga som påträffats alkohol- eller drogpåverkade har kallats till socialtjänsten för samtal tillsammans med vårdnadshavare. Ärenden som rör unga misstänkta för narkotikabrott har handlagts skyndsamt i utredningscentrum.

Färre vuxna personer söker stöd och hjälp från socialtjänsten gällande missbruk. De sökande har dock en tyngre problematik än tidigare, vilket kan bero på att landstinget byggt ut sin öppenvård dit de med mindre allvarliga problem kan vända sig. Under året har totalt 106 nya ärenden aktualiserats. I missbruksärenden har mer än hälften alkohol som huvudproblem.

Fritidsenheten arbetar för att vara ett attraktivt drogfritt alternativ för ungdomarna.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel unga som kommit på kallelse efter att ha påträffats alkohol- eller drogpåverkad	100 %	85 %	90 %		2013
Kommentar Under året har tolv anmälningar gällande alkohol- eller drogpåverkade barn och ungdomar under 15 år inkommit. Samtliga barn och ungdomar med familjer har kallats inom 48 timmar och kommit på besök till socialtjänsten för en förhandsbedömning kring barnets/ungdomens situation och beteende. Det innebär en ökning mot 2012, då 85 % kom på besök efter kallelse.					
 Andel vuxna som har kallats på besök till socialtjänsten efter att ha omhändertagits alkohol- eller drogpåverkade	100 %	100 %	100 %		2013
Kommentar 89 vuxna personer har kallats på besök hos socialtjänsten efter att ha blivit omhändertagna alkohol- eller drogpåverkade, för att bedöma om de haft behov av socialtjänstens stöd och hjälp gällande eventuellt missbruk. Av dessa har 85 kommit. Vuxna med ett missbruk eller begynnande missbruk har kunnat erbjudas stöd för att bryta detta. Även 2012 kallades alla på besök, men en ökning för 2013 har skett i hur stor andel som kommit på besök.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Minderårig som påträffats alkohol- eller drogpåverkad ska tillsammans med vårdnadshavare kallas till samtal med socialtjänsten inom två dygn	2011-01-01	2013-12-31	
Kommentar Stadsdelsförvaltningen har i uppdrag att kalla ungdomar som omhändertagits för ett bedömningssamtal. I de fall den unge inte hörts av har hembesök gjorts med erbjudande om samtal.			

Nämndmål:

Brukarnas självständighet och delaktighet ökar.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Kundvalsmodellen genom syr verksamheterna. Samtliga brukare/kunder har en aktuell genomförandeplan som de har varit med och upprättat. Samtliga enheter arbetar aktivt med att kvalitetssäkra sina verksamheter.

Förväntat resultat

Brukarna upplever att de är delaktiga i planering och genomförande av insatser genom att hänsyn tas till deras egna önskemål.

Kommentar

I den stadsgemensamma brukarundersökningen framkommer att 61 % av brukarna inom stöd och service till funktionsnedsatta upplever att de är delaktiga i utformningen av sina insatser. Inom vård och omsorgsboende är resultatet 61 % och inom hemtjänsten 75 %. Drygt hälften svarar att de upprättat en genomförandeplan tillsammans med sin utförare (privata och kommunala utförare). Vid mätning av antal aktuella genomförandeplaner i stadens dokumentationssystem visar resultatet att 83,4 % (kommunala utförare) har en aktuell genomförandeplan, vilket innebär att 427 brukare av 512 har en aktuell genomförandeplan. En genomförandeplan är aktuell endast om den enskilde själv eller dennes företrädare varit med och upprättat planen. Resultatet visar att det finns en skillnad i hur den enskild upplever sin delaktighet gällande genomförandeplan i förhållande till de faktiskt aktuella genomförandeplanerna i stadens dokumentationssystem. I de flesta fall beror inaktuella genomförandeplaner på att dessa inte uppdaterats inom ett år.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel aktuella genomförandeplaner för utförare inom stadsdelens egna verksamheter i omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning.	83,79	69,08	75 %		2013

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Alla brukare inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning ska ha en aktuell genomförandeplan. En plan upprättas alltid vid ny beställning och följs upp minst en gång per år (utförare)	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar Indikatorsmålet för andel aktuella genomförandeplaner uppnås för perioden. Emellertid har inte alla brukare ännu en aktuell genomförandeplan. Av totalt 512 genomförandeplaner är 427 uppdaterade vilket ger att resultat om 83,4 %. Årsmålet om 75 % är därmed uppnått. De omfattande utbildningsinsatserna till medarbetarna som gjorts löpande under året tros vara en förklaring till det uppnådda årsmålet. Medarbetarna har genom de riktade utbildningsinsatserna fått den kompetens och förståelse för uppdraget som krävs. Förklaringen till varför samtliga genomförandeplaner inte är aktuella beror till stor del på att planerna inte har reviderats inom ett år eller att den enskilde inte skrivit under planen inom given tidsram. Andel uppdaterade genomförandeplaner tros kunna öka under kommande år.			
 Beställarenheten bjuder in externa utförare för information och diskussion i nätverksträffar med vikt på genomförandeplaner och delaktighet.	2012-04-24	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar Stadsdelsförvaltningen har samverkat med olika aktörer och verkat för ett gott samarbetsklimat med utförande verksamheter. Förvaltningen har bjudit in till information och samverkan i olika former under året. Samverkan pågår lokalt med hemtjänstföretag och boenden inom LOV. Två större möten med utförare i staden har ägt rum under våren. Även primärvård och Reageraklinik har bjudits in.			

Nämndmål:

Medborgare i Skärholmen klarar av ett eget boende samt har möjlighet att gå från hemlöshet till eget kontrakt.

● Uppfylls helt

Beskrivning

Genom en god samverkan mellan olika professionella aktörer samlas resurser och insatser för personer som befinner sig i risk för hemlöshet eller i hemlöshet.

Förväntat resultat

Antalet personer i Skärholmen som vräks från sin lägenhet minskar.

Kommentar

Under 2013 har totalt 19 avhysningar verkställts inom stadsdelsnämndsområdet, varav många rört olovlig uthyrning. Ingen avhysning har avsett barnfamilj med förstahandskontrakt, men i fyra fall har det varit barnfamiljer som olovligen hyrt lägenhet i andra eller tredje hand. 2012 verkställdes åtta avhysningar, ingen avsåg barnfamiljer. Resultatet visar på en hundraprocentig ökning av antalet verkställda avhysningar, samtidigt som det totala antalet meddelanden om hyresskuld, störningar mm ligger på samma nivå (386 för 2013, 396 för 2012). Även antalet meddelanden om avhysning har ökat, från 22 till 34. Bostadsbolagen har arbetat aktivt för att motverka olaglig andrahandsuthyrning, vilket är en tänkbar orsak till ökningen av antalet avhysningar.

Förvaltningen ser dock att det vräkningsförebyggande arbetet har ett positivt resultat avseende personer som har haft hyresskulder. Ett aktivt arbete har pågått tillsammans med hyresvärdarna, vilket gynnat samarbetet för att hitta lösningar för de människor som riskerat att vräkas på grund av störningar eller hyresskulder. Handlingsplanen för det vräkningsförebyggande arbetet har reviderats med tydligare mål och ett förtydligt barnperspektiv.

Vid Sättagårdsvägen 8 driver förvaltningen ett socialt boende som omfattar stödboende, jourhemsboende och arbetsmarknadsåtgärder. 23 familjer, varav 31 vuxna och 39 barn har flyttat in sedan starten i februari. Av dessa har nio familjer, varav 13 vuxna och 16 barn flyttat vidare till annat boende. Tre familjer har fått eget kontrakt och två har flyttat till genomgångsbostad hos Stiftelsen Hotellhem (SHIS).

Förvaltningen har deltagit i stadens projekt Bostad först. Fem personer med långvarig hemlöshet och annan social problematik har genom projektet kunnat få en fast bostad. Tre av dem har kunnat behålla sin lägenhet, varav en har övertagit kontraktet. De två andra har sagts upp på grund av störningar och misskötsel. En av dessa har fortsatt kontakt med vägledare

inom projektet. Projektet kommer att fortsätta i nya former under 2014.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel personer som efter avslutad budget- och skuldrådgivning är nöjda och anser att de har kontroll över sin ekonomi.	100 %	83,33 %	75 %		VB 2013
Kommentar Den enkätundersökning som genomförts (46 enkäter i två omgångar) har gett 18 svar där 15 är mycket nöjda och tre nöjda med bemötandet de fått. De klienter som varit på besök och aktuella under året får enkät (Telefonrådgivningsärenden eller de som har varit endast på ett besök får inte enkät eftersom personuppgifterna inte sparas).					
 Antal vräkta hushåll i stadsdelen.	0		0		2013
Kommentar Avhysning av barnfamilj med lagligt kontrakt, noll stycken. Avhysning av barnfamilj med olagligt kontrakt, fyra stycken. Indikatorn är avsedd att mäta antal hushåll med barn som under året vräkts från ett förstahandskontrakt. Totalt har 19 avhysningar verkställts under året. Ingen avhysning har rört barnfamilj med förstahandskontrakt. I fyra fall har barnfamiljer berörts då de olagligt hyrt lägenhet i andra eller tredje hand. De främsta orsakerna till avhysning har varit hyresskuld och olaglig andrahandsuthyrning. Förvaltningen har försökt etablera kontakt med samtliga berörda första- och andrahandshyresgäster. I merparten av ärendena har personerna löst sin boendesituation på annat sätt och avböjt kontakt med socialtjänsten. I två fall har socialtjänsten beviljat akut logi till de som berördes av avhysning. I ett tredje fall var personen sedan tidigare intagen på behandlingshem. Totalt har förvaltningen tagit emot 386 ärenden om hyresskulder, skulder till bostadsrättsföreningar, sena betalningar, vanvård, störningar, uppsägningar, olovliga andrahandsuthyrningar, meddelanden om avhysningar samt elskulder. 154 av dessa har avsett barnfamiljer. 263 ärenden har rört hyresskulder.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 I samspel med fastighetsägarna utvecklar stadsdelsnämnden arbetssätt som motverkar hemlöshet	2008-01-01	2013-12-31	
Kommentar Förvaltningens hyresrådgivare har samarbetat med fastighetsägarna och andra intressenter med gemensamma träffar och information. På så sätt har möjligheterna till tidiga åtgärder och förebyggande insatser ökat för att motverka att människor blir hemlösa.			
 Stadsdelsnämnden ska kontakta alla personer där hyresvärden meddelat hyresskuld	2011-01-01	2013-12-31	
Kommentar Stadsdelsförvaltningen har kontaktat alla personer med hyresskuld som kommit till socialtjänstens kännedom.			
 Stadsdelsnämnden uppmanar privatvärdar att	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
ta kontakt med socialtjänsten när hyresskuld uppstår			
Kommentar			
En del i det förebyggande arbetet är samverkan med privata värdar för gemensamma möten och för att ge information om stadsdelens hyresrådgivning. Hyresvärdarna har uppskattat att ha kontaktpersoner i socialtjänsten som de kan vända sig till vid behov. Samarbetet har gett goda resultat för att hitta lösningar som gagnar alla, framför allt de personer som har hyresskulder.			

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden arbetar för att trygga och säkra de äldres livssituation.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning sker genom sociala och förebyggande insatser för att skapa en trygg äldreomsorg. Aktiviteter, vaktmästarservice, heminstruktör för syn och hörsel är exempel på insatser som erbjuds.

Förväntat resultat

Resultat av brukarundersökningen ska visa att merparten av brukarna är nöjda med tryggheten. De äldre har en säkerställd hälso- och sjukvård inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden. De äldre i stadsdelen är nöjda med sociala och förebyggande insatser.

Kommentar

Den årliga brukarundersökningen som riktar sig till såväl kommunala som privata utförare visar att 89 % av stadsdelens äldre som bor på vård och omsorgsboende är nöjda med tryggheten. Resultatet är jämförbart med stadens snitt men en tillbakagång med 2 procentenheter jämfört med tidigare år. Tryggheten på Sätra vård- och omsorgsboende är något högre och uppgår till 92 %. Inom hemtjänsten uppgår resultatet också till 89 % vilket är något högre än snittet för staden som är 85 %. Tryggheten inom hemtjänsten har ökat med 4 procentenheter jämfört med mätningen föregående år. Det kan konstateras att en hög andel äldre är trygga med insatsen vård- och omsorgsboende och hemtjänst. Det kan också konstateras att det inte finns några skillnader i upplevd trygghet mellan de båda insatserna.

En egen mätning av hur de äldre uppfattar Ekens öppna aktivitetscenter har genomförts. Resultatet visar att man är nöjd med de aktiviteter som erbjuds och att man i hög utsträckning uppfattar sig som sedd av personalen som arbetar på Eken.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 För boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden som är identifierade som riskpatienter för fall, undernäring och trycksår ska en vårdplan upprättas, om möjligt, i samråd med	2012-01-01	2014-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
den boende			
Kommentar			
De personer som har särskilda behov har fått en individuell vårdplan upprättad. Nyinflyttade brukare erbjuds en individuell vårdplan i samband med inflyttning.			
✓ Förvaltningen ska tillhandahålla fixartjänst, syn- och hörselkonsulent, anhörigstöd. Det öppna aktivitetscentret Eken ska erbjuda förebyggande och sociala aktiviteter som de äldre själva efterfrågat.	2012-01-01	2013-12-31	
Kommentar			
Förvaltningen har Ekens öppna aktivitetscenter som vänder sig till alla äldre i stadsdelen. Anhörigstödjare vägleder och stöttar anhängvårdare och guidar dem till rätt hjälp. Anhörigstödjarna har funnits på medborgarkontoret varannan vecka under hösten. Detta för att nå en bredare målgrupp men också genom att finnas där medborgarna befinner sig så förväntas även att den målgrupp som annars inte sökt stöd och hjälp kan uppmärksammas. Syn och hörselkonsulenterna har bland annat haft informationsmöte på Ekens aktivitetscenter om hur äldre har rätt till att ansöka om hjälpmedel för syn- och hörsel. Fixartjänsterna har fortsatt arbeta med förebyggande och stödjande arbete hos äldre medborgare över 75 år. Förvaltningens dietist har erbjudit information och råd till äldre om mat och nutrition.			
▶ Riskbedömningar för fall, undernäring och trycksår genomförs för alla boende inom förvaltningens vård- och omsorgsboenden inom 14 dagar efter inflyttning.	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar			
Alla som flyttat in under perioden har inom 14 dagar erbjudits en riskbedömning av nutrition, fallrisk och trycksår.			

Nämndmål:

Stadsdelsnämnden arbetar med förebyggande och tidiga insatser för barn och unga för att trygga en positiv social utveckling

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Samtal i form av råd och stöd inom socialtjänsten ökar. Föräldrar som upplever att barnen är trygga i förskolan ökar. Besökande ungdomar på mötesplatserna ökar.

Kommentar

Förvaltningen har erbjudit "råd och stöd"-samtal genom socialtjänstens mottagningsenhet, men intresset har varit lågt under året. Hos ungdomsmottagningen har ungdomar erbjudits samtalskontakt, öppen mottagning och utåtriktade gruppaktiviteter. Arbetet med att främja ungdomars hälsa avseende identitet och samlevnad, stärka deras utveckling och att förebygga psykisk och social ohälsa har fortgått under året.

Fältverksamheten arbetar uppsökande och förebyggande med ungdomar ur ett generellt

hälsofrämjande perspektiv genom sin uppsökande verksamhet, trivselvandringar och 127 festivalerna. Mentorsprogrammet har avslutats, men arbetet med att utbilda goda förebilder har fortsatt. Under vårterminen genomfördes fem skolträffar där 140 elever och 50 föräldrar deltog. Fältassistenter och fritidsverksamhet har ett gemensamt uppdrag att samverka i det förebyggande arbetet för stadsdelens ungdomar.

Samarbetet mellan skola, socialtjänst, polis, fritidsverksamhet och föräldrar i Barn i riskzon (BIR), som syftar till att vända en negativ utveckling hos ett barn eller en ungdom, har fortsatt och utvecklats under året. En uppföljning av arbetsmodellen visar att skolorna tidigare uppmärksammar riskfaktorer hos eleverna. Föräldrar har uttryckt att de känt stor trygghet och fått extra stöd i föräldrarollen. Totalt har 39 elever varit aktuella i BIR-grupperna under året. Tidiga insatser har kunnat planeras och skraddarsys på skolan och den oroande utvecklingen har kunnat vändas. Vid behov har en anmälan lämnats till socialtjänsten. Samarbetsmodellen presenterades vid stadens Goda exempel-mässa i september 2013 och representanter från förvaltningen har besökt andra stadsdelsförvaltningar för att informera om arbetssättet.

Föräldrastödsguiden har reviderats och skickats ut till alla hushåll med barn i åldrarna 0-15 år. En stadsövergripande kommunikationsplan för preventionsarbete har tagits fram tillsammans med förvaltningarnas kommunikatörer. Arbetet med Preventionsprofilen har slutförts under året. Materialet är tänkt att användas av förskolor, socialtjänst mm för att utveckla och kvalitetssäkra den egna verksamheten utifrån preventionsarbete.

Föräldrastöd erbjuds i många olika former. Under året har förvaltningen påbörjat ett arbete med att förnya samverkansavtalet och ta fram mätbara mål och en tydligare struktur. Under hösten 2013 har förvaltningen genomfört två KOMET-grupper för sammanlagt 19 föräldrar. Förskoleavdelningens förskolepsykolog har totalt haft 75 uppdrag. Öppna förskolan har erbjudit en verksamhet där alla barn och föräldrar är välkomna. De fem öppna förskolorna har under året tagit emot 30 102 besökare. Ett samarbete med barnavårdscentralen (BVC) har även resulterat i tjugotalet besök från BVC och öppna förskolan har varit vid BVC och informerat om verksamheten.

Under året har förvaltningen utfört 46 tillsynsbesök gällande tobaks- och folkölsförsäljning, varav 30 gällde tobaksförsäljning, 15 folköl- och tobaksförsäljning samt ett besök gällande folkölsservering. Inom Skärholmens stadsdelsnämndsområde finns vid årsslutet totalt 35 återförsäljare av tobak och folköl, varav 19 säljer enbart tobak, 15 folköl och tobak samt 1 serverar folköl. Länsstyrelsen har följt upp tillsynen som förvaltningen gör under året och kommer att lämna en skriftlig rapport under 2014.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel unga som kommit till samtal på kallelse från socialtjänsten efter underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott (24 timmars-regeln)	97,22 %	97,37 %	95 %		VB 2013
Kommentar Socialtjänsten har under året kallat 36 unga under 15 år som anmäls misstänkta för sitt första brott. En uteblev. 2012 var antalet anmälda ungdomar 38 st, varav en uteblev från besök efter kallelse.					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal deltagare i genomförda föräldrautbildningen Alla Barn i Centrum (ABC) träffar	16		30		2013
Kommentar Varje förälder måste minst närvara vid tre av fyra tillfällen för att räknas som genomförd. En stor del av de föräldrar som har stått i kö har tackat nej när erbjudande getts. Uppskattningen att klara årsmålet gjordes under förutsättning att de föräldrar som stod i kö skulle tacka ja när erbjudande gavs. För närvarande står 39 föräldrar i kö till Alla barn i centrum-grupper (ABC).					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stadsdelsförvaltningen ska erbjuda stöd och hjälp till vuxna och barn, som är utsatta för våld eller hot om våld inom familjen	2008-01-01	2014-12-31	
Kommentar Relationsvårdsteamet har utrett och fattat beslut om insatser för vuxna personer som har blivit utsatta för våld i nära relation. Även våldsutövare har fått stöd och behandling. I lägen där den våldsutsatta har ett starkt skyddsbehov har placering i skyddat boende gjorts. 36 placeringar har gjorts under året, varav tre var pågående vid årets slut. En avsevärd skillnad i placeringstider på skyddat boende märks gentemot 2012. Förkortningen av placeringstiderna är en följd av ett aktivt arbete tillsammans med den enskilde för att snabbt hitta andra, bättre lösningar som till exempel annat eget boende eller att våldsutövaren flyttar. Den vanligaste orsaken till att det inleds utredning gällande barn och ungdomar är våld mot barn och våld i nära relation. Under 2013 har 198 utredningar, vilket motsvarar 37 % av alla inledda utredningar, inletts utifrån att det förekommit våld i hemmet. En bedömning av om det föreligger omedelbart skyddsbehov har gjorts samma dag som mottagningsenheten tagit emot anmälan. Barn- och ungdomsenheten har utrett barnens fortsatta skyddsbehov, och beviljat insatser när behov har funnits. Fokus har legat på att hitta lösningar genom familj och nätverk, och insatser har främst getts av socialtjänstens öppenvård. Under året har 16 säkerhetsplaneringar där familj, nätverk och andra aktörer involveras för att trygga barnet i det egna hemmet, varit pågående. Under hösten medverkade förvaltningen i en heldagskonferens gällande våld i nära relation som riktade sig till professionella aktörer som möter barn och unga inom stadsdelsnämndsområdet. Alla förskoleenheter har rutiner kring samverkan med socialtjänsten. På vissa förskolor finns information uppsatt i hallen om var föräldrar kan vända sig för att få stöd.			
 Varje förskola bjuder in till minst två föräldrträffar per år enligt "Vägledande samspel" nivå ett	2011-01-01	2014-12-31	
Kommentar Föräldrträffar enligt vägledande samspel har inte genomförts på samtliga förskolor under året. Vissa har fått ställa in träffar på grund av för få anmälningar från föräldrar. Under 2014 kommer förvaltningen att se över arbetet med föräldrträffarna.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

◆ Uppfylls delvis

Kommentar

Stadsdelsförvaltningen uppnår delvis målet. Sjukalet har ökat något, med 0,1 procentenheter sedan 2012. Fortsatta systematiska insatser har gjorts under året i syfte att minska sjukfrånvaron. Exempelvis har HR-funktionen haft regelbundna möten med enhetschefer som innefattat planering av åtgärder, såväl för enskilda individer som för andra aktiviteter i syfte att tidigt hantera eller förebygga *sjukfrånvaro* eller ohälsa. Förvaltningens rutiner vid sjukfrånvaro tillämpas av cheferna. Tidiga kontakter och strukturerade samtal med medarbetare för att utröna orsaker till frånvaron, och kunna erbjuda stöd utgör en viktig del i detta arbete. Avdelningsvisa kompetens- och bemanningsplaner enligt upprättade formulär har tagits fram under året som ett nytt verktyg för kompetensförsörjningen. Individuella skriftliga kompetensutvecklingsplaner har tagits fram i samråd mellan chef och medarbetare och i samband med det årliga medarbetarsamtalet. Huvuddelen av samtliga enheter har tagit fram handlingsplaner utifrån resultaten från medarbetarundersökningen 2013. Resultaten visar bland annat att förvaltningen behöver förbättra insatser som leder till att chefer ställer *tydligare krav* gentemot medarbetare. Åtta medarbetare har *erbjudits heltid* under året.

Uppföljningen av förvaltningens *jämställdhets- och mångfaldsplan* för perioden 2011-2013 visar att förvaltningen delvis uppfyller periodens mål. Planen saknar förväntade resultat kopplade till målen och därför har måluppfyllelsen varit svår att utvärdera. Förvaltningen har därför utgått från huruvida aktiviteterna till varje mål har genomförts när måluppfyllelsen har bedömts. Av sju mål bedöms fyra vara uppfyllda och tre bedöms vara delvis uppfyllda. Skärholmens stadsdelsförvaltning har inte fullt ut lyckats med måluppfyllelsen gällande arbetsförhållanden och arbetsmiljö då skillnaden i sjukfrånvarotal mellan kvinnor och män är fortsatt stor. Förvaltningen har inte heller fullt ut lyckats med målet att nå ut och förankra stadens rutiner för att motverka kränkande behandling och trakasserier. Uppföljningen av jämställdhets- och mångfaldsplanen bifogas som bilaga till verksamhetsberättelsen.

Satsningen på sommarjobb till ungdomar var möjlig genom de medel som tilldelades förvaltningen inom ramen för ytterstadsarbetet och "Vackra Stockholm". I projektet "Håll Skärholmen rent och snyggt" har ferieungdomarna arbetat för en ren närmiljö och genom "Skärholmens Kommunikationsbyrå" har ungdomarna marknadsfört sitt Skärholmen och förskönat det offentliga rummet.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	730 st	416 st	600 st	5100	2013
Kommentar					
Skolungdomarna erbjöds feriearbeten både under sommarlov (655 st), höstlov (41 st) och jullov (34 st). Antalet skolungdomar som fått feriearbeten genom stadsdelsförvaltningen har mer än dubblats sedan 2011. Den stora ökningen av sommarjobb har varit möjlig tack vare projektmedel från					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
"Vackra Stockholm" och Söderortsvisionen.					
◆ Aktivt Medskapandeindex	79	80	81	80	2013
Kommentar AMI i stadsdelen ligger på samma nivå som staden totalt. Fortsatta insatser för att öka engagemang och delaktighet ska kunna bidra till att målet för 2014 kan uppnås.					
● Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	25,4 %	9,52 %	10 %	75 %	2013
Kommentar Under året har åtta medarbetare erbjudits heltidsanställningar					
◆ Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	70 %	72 %	75 %	80	2013
Kommentar De insatser som påbörjats för att öka tydlighet och krav har ännu inte gett effekt.					
◆ Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	92 %	92 %	93 %	92	2013
Kommentar Genom att medarbetarna involveras i enheternas verksamhetsplanering och att medarbetarsamtalen är tydliga och behandlar mål, aktiviteter och utvecklingsinsatser som behövs för att enheten ska kunna nå sina mål förväntas uppdraget bli ännu tydligare för medarbetaren. Stadsdelen har under året haft fokus på ökad kvalitet i medarbetarsamtalet. Bland annat har formuläret för medarbetarsamtal reviderats.					
◆ Sjukfrånvaro	5,9 %	5,8 %	5,6 %	4,4 %	VB 2013
Kommentar Förvaltningen kommer att fortsätta arbetet med åtgärder som ska leda till att sjukfrånvaron minskar. Det är den långa sjukfrånvaron som ligger på en alltför hög nivå. Den korta och den mellanlånga sjukfrånvaron är relativt oförändrad.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna se över och utveckla stadsgemensamma principer och metoder för rekrytering, kompetensutveckling och karriärvägar för förskolans personal	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar På stadsövergripande avdelningschefsmöten har frågan diskuterats.			

Nämndmål:

Alla känner till och arbetar enligt Skärholmens värdegrund och vision 2030.

◆ Uppfylls delvis

Beskrivning

Skärholmens värdegrund och stadens vision 2030 ska genomsyra vårt arbetssätt och vårt bemötande.

Förväntat resultat

Andelen medarbetare som aktivt använder värdegrunden och vision 2030 ska öka.

Kommentar

Den absoluta merparten av medarbetarna anser att *värdegrundsarbete* påverkar brukarna på deras arbetsplats, liksom arbetsklimatet. Årsmålet uppnåddes inte fullt ut.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel medarbetare som anser att värdegrunden har betydelse för brukarna på deras arbetsplats	94 %	96 %	96 %		2013
Kommentar Utfallet visar att det finns en mycket god förankring av värdegrunden i verksamheten. Medarbetarna upplever också att värdegrundsarbetet har stor betydelse för brukarna.					
◆ Andel medarbetare som uppfattar att värdegrunden har betydelse för arbetsklimatet	91 %	94 %	94 %		2013
Kommentar Utfallet för frågan visar att det finns en mycket god förankring av värdegrunden i verksamheten och att arbetet med förvaltningens värdegrund har påverkan på arbetsklimatet.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Förvaltningen ska skapa medvetenhet och delaktighet bland medarbetarna om värdegrundsarbetet och vision 2030.	2011-01-01	2014-12-31	
✓ Stadsdelsförvaltningen anordnar praktikplatser för personer med funktionsnedsättning.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Förvaltningen har bara fått en förfrågan från Lärvox under året. En praktikplats har anordnats för den personen.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Övningen "Hur pratar vi med varandra" – ett stöd för arbetsmiljöutveckling ska genomföras på alla arbetsplatsträffar.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Alla enheter har genomfört uppgiften eller använt sig av materialet.			

Nämndmål:

Hälsan ökar och sjukfrånvaron minskar.

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Genom att utveckla ledarskapet och öka förutsättningarna för ett aktivt medarbetarskap verkar stadsdelen för ökad hälsa. Insatser för god arbetsmiljö, ett gott arbetsklimat, friskvård till våra medarbetare och ett aktivt arbete vid sjukfrånvaro ska också bidra till ökad hälsa och att sjukfrånvaron minskar.

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron sjunker i stadsdelen och medarbetarna är friskare.

Kommentar

Sjuktalet har ökat med 0,1 procentenheter sedan 2012. Förvaltningen valde 2013 att redovisa sjukfrånvaro med stadens statistik som grund vilket försvårar analysarbetet sett till hur frånvaron fördelats i olika frånvarointervall. Allt tyder dock på att det är den långa sjukfrånvaron som återigen ökat något medan den korta minskat. Fortsatta systematiska insatser har gjorts i syfte att minska sjukfrånvaro. Sedan 2013 genomför HR även regelbundna möten med enhetschefer och går igenom aktuella sjuktal, medarbetare med *långtidsfrånvaro* och upprepade *korttidsfrånvaro*. Åtgärder planeras. Målet är att dessa genomgångar ska göras tertialvis. Vi bedömer att dessa och förvaltningens övriga rutiner för tidiga insatser vid sjukfrånvaro kommer att ge fortsatta positiva effekter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel korttidsjukfrånvaro	2,02 %	2,96 %	2,1 %		VB 2013
Kommentar Från och med 2013 används stadens sjukstatistik som underlag för frånvarostatistik Tidigare har förvaltningen använt ett annat underlag vilket försvårar jämförelser. Vi bedömer att förvaltningens rutiner för tidiga insatser vid sjukfrånvaro har och kommer att ge fortsatta positiva effekter.					
 Andel långtidsjukfrånvaro	2,7 %	1,76 %	2,3 %		VB 2013
Kommentar Den långa sjukfrånvaron har ökat. Från och med 2013 utgör stadens sjukstatistik grund för sjuktalet. Tidigare har förvaltningen tagit fram egen sjukstatistik med delvis annat underlag, vilket försvårar jämförelser med					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
föregående år. Fortsatta enhetsvisa uppföljningar av sjukfrånvaron med chefer kommer förhoppningsvis att ge resultat. På uppföljningarna görs en genomgång på individnivå av långtidssjukskrivna och fortsatta aktiviteter för återgång i arbete planeras.					
 Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar	1,16 %	1,23 %	1,2 %		VB 2013
Kommentar Den mellanlånga sjukfrånvaron har minskat något sedan föregående år. Cheferna följer upp frånvaron systematiskt tillsammans med HR.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Enhetschefer följer upp sjukfrånvaro tillsammans med HR och ekonomi tertiälvis för att fånga upp eventuella behov av åtgärdsplaner på enhetsnivå.	2008-01-01	2014-12-31	
 Alla enheter ska arbeta med förbättringsåtgärder utifrån resultat från medarbetarundersökningen och följa upp föregående års handlingsplan. Åtgärden ska följas upp systematiskt.	2012-01-01	2014-12-31	
 Tidiga och systematiska insatser vid korttidsfrånvaro.	2011-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Medarbetare och chefer har god kompetens utifrån verksamhetens behov

 Uppfylls delvis

Beskrivning

Utveckling av medarbetarnas kompetens ska ha sin grund i verksamhetens behov. Som stöd ska förvaltningens chefer tillsammans med medarbetarna ta fram individuella utvecklingsplaner i samband med medarbetarsamtalet. Det ska vara tydligt för medarbetaren vilka krav och förväntningar som ställs på både prestation och utveckling. Medarbetaren ska känna till Skärholmens lönekriterier och förstå principerna för lönesättning.

Förväntat resultat

Skärholmen ska ha en långsiktig planering i kompetens- och bemanningsfrågor för att säkerställa en god kvalitet i verksamheterna.

Kommentar

Avdelningsvisa kompetens-och bemanningsplaner enligt upprättade formulär har tagits fram under året. De olika avsnitten omfattar; Kompetensstrategi, med övergripande mål och utmaningar i verksamheten kommande år, Bemanningsplan och Planering av pensionsavgångar. Dessutom inryms en del som gäller chefsförsörjning - medarbetare med intresse och potential för utökat ansvar, som förvaltningen valt att arbeta vidare med till kommande år. *Individuella skriftliga kompetensutvecklingsplaner* har tagits fram i samråd mellan chef och medarbetare i samband med årliga medarbetarsamtal. Målet är satt som en mera långsiktig ambition och uppnås inte för 2013. Utbildning genom Silviahemmet har pågått under hela året vid Sätra Vård-och omsorgsboende och lett till en ökad kunskap och kompetens hos medarbetarna utifrån verksamhetens behov. Enheten har dessutom fått status som ett Siviahemscertifierat boende. Förvaltningens chefer har deltagit i olika temarelaterade chefsforum. En grundutbildning i arbetsmiljö har genomförts för chefer och skyddsombud. Ett arbete har påbörjats i vilket kompetensmoduler för chefer ska fastställas. Ett nytt och förenklat formulär för medarbetarsamtal har tagits fram i samverkan med fackliga organisationer.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som har en skriftlig individuell utvecklingsplan	69,12 %		100 %		2013
Kommentar					
Målet sattes till 100 % för att spegla förvaltningens långsiktiga ambition. Utfallet 69 % är hämtat från fråga i medarbetarenkäten.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 En modell för kompetens- och bemanningsplanering ska implementeras och användas som ett verktyg i Skärholmen.	2013-01-01	2013-12-31	
 Insatser för att stärka ledarskapet i stadsdelen ska planeras och genomföras. Underlag för planering ska hämtas exempelvis från resultat från medarbetarenkäten.	2013-01-01	2014-12-31	
 Process och verktyg för medarbetarsamtal/lönensamtal/individuell utvecklingsplan ska utvecklas för ökad kvalitet.	2013-01-01	2014-12-31	
 Stadsdelsförvaltningen genomför utbildning i att kommunicera med personer med funktionsnedsättning.	2013-01-01	2013-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Kommentar			
Ingen utbildningsinsats har genomförts. Diskussioner har hållits med rådet för funktionshinderfrågor om vilken utbildning som kan vara aktuell och på vilket sätt den skulle genomföras i samband med planering av aktiviteter för 2014.			

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Nämndens resultat före resultatöverföringen är +19,4 mnkr. Efter resultatöverföringar på totalt 6,6 mnkr blir överskottet mot budget +12,8 mnkr. Jämfört med föregående års underskott på 20,5 mnkr har förvaltningens verksamheter åter ett kostnadsläge i balans som ger en bra grund inför 2014. Undantaget är inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning där underskottet är - 12,7 mnkr jämfört med - 4,7 mnkr föregående år. Inom äldreomsorgen beställare och individ och familjeomsorg har stora underskott däremot vänts till överskott.

Arbetet med resultatbaserad styrning, som innebär att verksamheterna fokuserar på vad som ska uppnås för brukare och medborgare istället för på vad som ska göras, initierades under året och har gett resultat. Mål och åtaganden är uppföljningsbara och ger svar på om verksamheterna arbetar på rätt sätt. Varje enhet har också tagit fram styrkort som ska förenkla uppföljningen. Arbetssättet främjar att resurserna nyttjas effektivt.

Vi samverkar mellan enheterna i förvaltningen för att hitta gemensamma lösningar och för att dra nytta av varandras kompetens och resurser på ett effektivt sätt. Vi för dialog med privata utförare för att identifiera utvecklingsområden.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

 Uppfylls helt

Kommentar

Budgethållningen har prioriterats utan att äventyra kvalitet och stabilitet i verksamheterna och ekonomiska prognoser och analyser ingår i berörda chefers ansvar och uppdrag. Varje månad har chefer med budgetansvar med stöd av administrativa avdelningen tagit fram prognos på årsutfall för 2013.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	98,73 %	102,13 %	100 %	100 %	VB 2013
 Nämndens	98,1 %	102,5 %	100 %	100 %	VB 2013

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
budgetföljsamhet före resultatöverföringar					
 Nämndens prognossäkerhet T2	0 %	3 %	+/-1 %	+/- 1 %	2013

Nämndmål:

Skärholmen har en budget i balans.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla enheter ska följa sin budget och vidta åtgärder om avvikelser redovisas. Verksamheten ska anpassas till brukarnas behov och efterfrågan utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

Förväntat resultat

Alla verksamheter ska ha ett balanserat resultat och relevanta prognoser.

Kommentar

Förvaltningen har en budget i balans. Nämndens negativa resultat under föregående år har bidragit till extra försiktighet under året. Ledningen har vidtagit åtgärder för att få budgeten i balans. Alla verksamheter har ställt upp för varandra, föreslagit och genomfört konkreta budgethållningsåtgärder för att nå resultat. Förvaltningen har under året haft inköpsstopp och endast nödvändiga utgifter har belastat resultatet. Återhållsamheten har gett effekt och förvaltningens budget har stabiliserats.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Budget, sjukfrånvaro och åtaganden följs upp varje månad med närmaste chef. Arbetet sker i dialog med medarbetarna vid arbetsplatsträffar	2008-01-01	2014-01-31	
 Dialogmöten om kvalitet och budget sker tre gånger per år med alla medarbetare på alla nivåer	2008-01-01	2014-01-31	

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

Ram 2013

Kommunfullmäktiges ram för Skärholmen inför 2013 var +989,3 mnkr. Under året har förvaltningen erhållit +14,6 mnkr för prestationsförändringar och +3,5 mnkr budgetjusteringar. Prestationsförändringarna gäller stöd till funktionsnedsatta om +14,1 mnkr och förskolan om +0,5 mnkr. Stor del av budgetjusteringarna berör verksamheten för

stadsmiljö och avskrivningar och internräntor sammanlagt om +2,1 mnkr och stöd till funktionsnedsatta om +0,7 mnkr. Även förskolan (+0,3 mnkr) och fritidsverksamheten (+0,4 mnkr) har fått ökad budgetram under året. Efter årets förändringar har stadsdelen +1 007,4 mnkr i nettobudget vilket är +44,0 mnkr mera än 2012. Budgetförändringen består delvis av ökade prestationer inom stöd till funktionsnedsatta och förskolan men även tilldelade medel för verksamheten individ och familj och äldreomsorgen har ökat avsevärt.

Bokslut 2013

Bokslutet visar ett överskott om +19,4 mnkr före resultatfond. Resultatfonden från 2012 har ett överskott om +2,4 mnkr. Resultatenheterna i förskolan tar med sig +8,2 mnkr i resultat samt hemtjänsten försämrar sin resultatfond med -1,6 mnkr. Resultatfonden påverkar årets resultat med -6,6 mnkr. Efter resultatfond kvarstår ett överskott om +12,8 mnkr.

De största avvikelserna mot budget före resultatöverföringen finns inom individ- och familjeomsorgen +9,1 mnkr, ekonomiskt bistånd +8,6 mnkr, förskolan +9,6 mnkr samt underskott inom stöd till funktionsnedsatta om -12,7 mnkr.

Jämförelse med föregående år

Kostnaderna uppgår totalt till +1 117,4 mnkr och intäkterna visar -129,4 mnkr. Bokslutets nettokostnad är därmed 988,0 mnkr. Förvaltningen nettokostnad 2013 är i stort sett samma som 2012 (987,1 mnkr) då det ingick engångskostnader om 13,4 mnkr.

Personalkostnader utgör 488,9 mnkr, vilket är 43,8 %. Förvaltningen har 2,3 mnkr högre personalkostnader under 2013 jämfört med 2012.

Månadslöner har ökat med 18,8 mnkr där en stor del är lönerörelsen. Timlönekostnader däremot har minskar kraftigt med -15,8 mnkr. Minskade timlönekostnader ser vi inom förskolan om 4,3 mnkr, äldreomsorgen om 3,8 mnkr samt stöd till funktionshindrade om 3,1 mnkr. Det är en effekt av budgethållningsåtgärder samt omstrukturering av verksamheten inom i första hand äldreomsorgen.

Lokalkostnader (hyror och drift) är 87,7 mnkr (7,8 %), vilket är 10,8 mnkr mera än 2012. Merparten av ökningen kan man hänvisa till nya förskolelokaler samt ökade kostnader för lokaler inom äldreomsorgen.

Minskade kostnader för ekonomiskt bistånd från 2012 med 7,7 mnkr till 73,2 mnkr och ökade försäljningsintäkter inom äldreomsorgen är också bidragande orsak för budgetöverskottet.

Analys av verksamheterna

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamheten har ett smärre överskott om +0,1 mnkr.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorg har ett överskott om +9,1 mnkr (barn och unga +7,2 mnkr, vuxen missbruk -0,3 mnkr, socialpsykiatri +2,2 mnkr). Kostnaderna har minskat inom verksamheten med 8,4 mnkr och intäkterna har ökat med 2,5 mnkr.

Inom verksamheten barn och unga har vårdkostnader minskat med 9,0 mnkr. Den största förändringen sedan förra året är att kostnaderna på § 12-hem (SIS) har minskat med -4,6

mnr. Även kostnader för familjevård (-3,0 mnr) och placeringar på HVB hem (-1,2 mnr) har minskat under året. Socialtjänsten har arbetat aktivt med att involvera familj och nätverk för att hitta former för insatser på hemmaplan, så att placeringar utanför hemmet kunnat undvikas. För de yngre barnen har verksamheten arbetat med säkerhetsplaneringar och för de äldre utagerande tonåringarna användes sociala insatsgruppen. Ytterst få yngre barn har omhändertagits under året, och för målgruppen unga kriminellt utagerande som deltagit i Social insatsgrupp behövdes inte några placeringar på HVB eller SiS-institution.

Inom vuxenmissbruk har flera kostsamma LVM placeringar gjorts under året vilket orsakade en smärre underskott i verksamheten om -0,3 mnr.

Relationsvårdsteamet utreder och fattar beslut om insatser för vuxna personer som har blivit utsatta för våld i nära relation. Det finns en avsevärd skillnad i placeringstider på skyddat boende gentemot 2012. Förkortningen av placeringstiderna är en följd av ett aktivt arbete tillsammans med den enskilde för att snabbt hitta andra, bättre lösningar som till exempel annat eget boende eller att våldsutövaren flyttar. Arbetsmetoden resulterade att kostnader för placeringar i skyddat boende minskat med 1,1 mnr sedan förra året.

Socialpsykiatri

Socialpsykiatri har ett överskott om 2,2 mnr. Överskottet ligger på beställarenheten. Under året har antalet placeringar i bostad med särskild service blivit färre med 6 platser. Det finns även ett minskat behov inom HVB placeringar.

Trots att alla platser var belagda under året har utförarverksamheten ett underskott om -0,6 mnr.

Den största avvikelserna redovisar Solholmen. Under året har det pågått förhandlingar om att anpassa schemalagningen efter verksamhetens behov samt att utöka boendet med en ny lägenhet men processerna har blivit fördröjda och enheten inte kunnat komma till rätta med underskottet.

Stadsmiljö

Verksamheten visar ett underskott om -0,8 mnr. Detta beror dels på ökade kostnader för vinterväghållning samt satsningar av underhåll av park- och naturreservat. Förvaltningen erhöll budgetjusteringar om 0,8 mnr för skötselåtgärder i naturreservat och 0,8 mnr för Vackra Stockholm.

Genom lekplatsbesiktningar och nödvändiga åtgärder på 13 platser, restaurering av dammen i lekparken Trissan, ökad belysning och skyltning samt utökat antal sopkorgar vill förvaltningen öka tryggheten och trivseln i stadsdelens park- och naturreservat.

Förskoleverksamheten

Förskoleverksamheten visar ett överskott om 9,6 mnr jämfört med budgeten för 2013 före resultatdispositioner. Av årets överskott överförs 8,2 mnr.

Samtliga resultatenheter visar ett överskott för 2013. Bredängs resultatenhet som 2012 redovisade ett underskott om 0,5 mnr har därmed uppfyllt kravet att eliminera underskottet efterföljande år. Bredängs resultatenhet har aktivt anpassat personalen efter efterfrågan på förskoleplatser.

Antal barn i kommunal förskoleverksamhet har i snitt ökat till 1431 barn från 1410 barn 2012.

Antal föräldrar som sökt och beviljats vårdnadsbidrag har i år varit 118 (101 heltid och 17 på halvtid) och kostnaden har uppgått till 1,8 mnkr d.v.s. samma belopp som föregående år. Förvaltningen har kompenserats för sina kostnader i samband med bokslutet.

Totala kostnaden för förskoleverksamheten uppgår till 206,0 mnkr och intäkterna till 11,5 mnkr. Motsvarande siffror för 2012 är 217,0 mnkr och 14,9 mnkr.

Kostnaderna har minskat med 11,0 mnkr jämfört med 2012. Detta beror bland annat på att verksamheten förra året hade flera stora engångskostnader om totalt 6,6 mnkr som avsåg restvärdeavskrivningar, projekteringskostnader och renoverings- och upprustningskostnader. Förskoleverksamheten arbetar ständigt aktivt med att se över verksamhetens kostnader och detta fokuserade resultatenheterna extra mycket på under året, speciellt med anledning av ”inköpsstoppet” som infördes inom stadsdelsförvaltningen. Förskoleverksamheten anpassade personalen efter efterfrågan på förskoleplatser och såg över alla vikariat. Förskolan granskade alla verksamhetskostnader så att endast de nödvändiga inköpen gjordes. Planerade aktiviteter som BIBASS-utbildning för förskolepersonalen sköts fram till 2014. Denna kostnadsöversyn tillsammans med ”inköpsstoppet” utgör den största delen av överskottet om 6,2 mnkr för 2013 och är en stor orsak till den minskade kostnaden jämfört med 2012.

Intäkterna har minskat med 3,4 mnkr jämfört med 2012. Intäktsjusteringen i slutet av december 2013 innebar en negativ påverkan på resultat om 0,5 mnkr, då förvaltningen inte fått in lika mycket intäkter från barnomsorgsavgiften som KF lagt in i budgeten. Föregående år fick verksamheten in stora intäkter på interkommunal verksamhet, AMS och VFU jämfört med innevarande år och detta speglas i variansen mellan åren. Trots den lägre intäkten jämfört med föregående år har det ökade barnantalet och förhållandet små och stora barn jämfört med verksamhetsplanen bidragit till en ökad intäkt för 2013. Andra ersättningar från bland annat AMS och för VFU har varit högre än väntat och utgör tillsammans med schablonsökningen ca 3,4 mnkr av överskottet detta år.

Förskolan har under året erhållit stimulansbidrag om 0,8 mnkr för utbyggnad av en ny avdelning på Stångholmsbackarna 97-99 och budgetjustering om 0,3 mnkr för höga hyror.

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts för 2013.

Äldreomsorg

Verksamheten redovisar ett underskott om -2,1 mnkr före resultatöverföring om 1,6 mnkr vilket medför -0,5 mnkr efter resultatöverföring. Underskottet återfinns huvudsakligen inom utförare Hemtjänst med -3,6 mnkr underskott med anledning av sjunkande intäkter under året.

Intäkterna under 2013 uppgick till 28,1 mnkr vilket är en minskning om 4,5 mnkr jämfört med 2012. Antalet brukare har minskat från 338 i januari till 312 i december (-7,7 %). Inom de högsta ersättningsnivåerna (10 – 17) har antalet minskat från 80 till 67 (-16,3 %). Insatserna har givit väsentligt lägre intäkter i förhållande till den bemanning som krävts under 2013 jämfört med 2012.

Utförare inom vård- och omsorgsboende demens (Sätra) redovisar -7,8 mnkr underskott. Intäkterna har minskat med 5,4 mnkr jämfört med 2012. Beläggningen har varit fallande under början av året för att sedan öka efter sommaren. Viss omstrukturering har skett under året med anledning av detta.

Profilboende redovisar överskott om +6,9 mnkr vilket är en ökning med 2,7 mnkr jämfört

med 2012. En ny enhet startade under föregående år och har varit fullt verksam under 2013. Dagverksamhet redovisar -0,2 mnkr underskott.

Beställarenheten redovisar ett överskott om +0,6 mnkr mot en budget om 243,3 mnkr. För 2012 uppgick motsvarande till ett underskott om -9,3 mnkr mot en budget om 234,2 mnkr.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Verksamheten redovisar ett underskott om -12,7 mnkr vilket återfinns inom Beställarenheten med ett underskott om -15,6 mnkr varav -12,5 mnkr inom det fasta anslaget / SoL-insatser som uppgår till 41,4 mnkr. Resterande underskott återfinns inom prestationsrelaterade insatser. Vissa ansökningar om särskild redovisning för några kostsamma placeringar har avslagits av Bedömningskansliet med anledning av striktare bedömningar.

Beställarenheten har uppmärksammat en ökad restriktivitet från Försäkringskassan avseende bedömning av personlig assistans enligt LASS. Flertalet brukare som beviljats LASS i flera år tillbaka har fått dessa beslut upphävida under verksamhetsåret 2013 efter omräkning av tidsåtgång av de grundläggande behoven. Vidare har även nyansökningar från brukare med väldigt höga behov av hjälp avslagits av Försäkringskassan. Detta har medfört att Beställarenheten har dragits med merkostnader om 1,5 mnkr som Försäkringskassan tidigare burit. Dessa går att finna inom verksamheterna Hemtjänst och Personlig assistans enligt LSS.

Kostnader för Hemtjänst har ökat kraftig under året och uppgick till 18,1 mnkr (-2,4 mnkr underskott) jämfört med 14,7 mnkr för 2012. Under slutet av året tillkom ett ärende med hemtjänst i assistansliknande form 24 timmar om dygnet motsvarande 0,3 mnkr per månad.

Personlig assistans enligt LSS uppgick till 7,0 mnkr (-2,0 mnkr underskott) jämfört med 5,4 mnkr för 2012. Under hösten har kostnaderna ökat med 0,6 mnkr genom flera retroaktiva beslut i december (en dom, en inflyttad brukare samt indragen LASS).

Boendestöd redovisar 3,3 mnkr (-1,3 mnkr underskott). Resor inom Daglig verksamhet redovisar 8,2 mnkr (-2,5 mnkr underskott) jämfört med 7,3 mnkr för 2012 med anledning av ökat antal brukare och beviljade resor. Tillsyn för barn redovisar 4,4 mnkr (-1,4 mnkr underskott) jämfört med 3,3 mnkr för 2012. Bostad med särskild service och Korttidsboende SoL / LSS redovisar 4,4 mnkr (-2,4 mnkr underskott).

Utförare inom LSS-bostäder redovisar +3,5 mnkr överskott. Många enheter har under året lyckats höja bedömda nivåer för boende vilket har förbättrat ekonomin. Assistansenheten (Avlösning och Ledsagning inom LSS) redovisar sammanlagt -0,6 mnkr underskott. Enheten har under året tappat några brukare med många beviljade timmar.

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd redovisar ett överskott om 8,6 mnkr. Under året har utbetalningen av bidrag varit lägre än budgeterat. I sista 12 månadsperioden låg antalet bidragshushåll på ett snitt om 764 hushåll i månaden vilket är 69 hushåll lägre än 2012 men sedan september ser vi en ökning av hushåll. Det är vanligt att antalet bidragshushåll ökar något under vinterperioden. Kostnaden för ekonomiskt bistånd är 6,1 mnkr i snitt per månad under året vilket är 0,7 mnkr lägre än snittkostnaden 2012.

56 % av hushållen består av ensamstående män och kvinnor som söker bistånd på grund av arbetslöshet eller sjukdom. Hushållens storlek har minskat vilket bidrar till att snittbidrag per hushåll har blivit lägre.

Arbetsmarknadsåtgärder

Arbetsmarknadsåtgärder visar ett överskott om +2,1 mnkr. Överskottet beror på att en del av budgeterade medel för anställning av OSA och lönebidragstagare inte använts. Efter att förvaltningen har anställt en arbetskonsulent har antalet OSA anställningar (skyddat arbete hos offentlig arbetsgivare) ökat till 15 platser. Arbetskonsultanten påbörjade arbetet i april och samtliga platser har därför inte varit fyllda hela året. Ett mer fokuserat arbete med olika former av anställningsstöd är en bidragande orsak till att antalet hushåll med ekonomiskt bistånd har minskat. Efter avslutad anställning med anställningsstöd har flera personer gått vidare till arbete på den reguljära arbetsmarknaden.

Fritidsverksamheten

Fritidsverksamheten visar ett underskott om -0,4 mnkr. Den ökade kostnaden beror bland annat på renovering av 2-hemmet inför Fryshusets övertagande av fritidsverksamheten. Fritidsverksamheten övergick till Fryshuset den 15 november. Underskottet har bland annat minskats med lägre kostnader inom kulturverksamheten.

Övrig verksamhet

Förvaltningens buffert om 6,0 mnkr har inte behövt användas under året och utgör därmed en stor del av överskottet.

Resultatenheter

Resultatenheter

Från 2012 har resultatenheterna med sig ett överskott om 2,4 mnkr varav 2,3 mnkr från förskoleverksamheten och 0,1 mnkr från hemtjänsten. Förvaltningen kommer att föra med sig totalt 6,6 mnkr från resultatet 2013 (+8,2 mnkr förskola och -1,6 mnkr hemtjänst) då blir den totala resultatfonden 9,0 mnkr 2014.

2013 har förskoleverksamheten ett överskott och ökar därmed resultatfonden med 8,2 mnkr, som motsvarar 5 % av verksamhetens bruttobudget för detta år. Den ackumulerade resultatfonden om 10,5 mnkr är lägre än det maximala beloppet på 10 % av bruttobudgeten som får överföras till 2014.

Samtliga resultatenheter inom förskoleverksamheten visar ett överskott för 2013. Bredängs resultatenhet som 2012 redovisade ett underskott om 0,5 mnkr har därmed uppfyllt kraven att eliminera underskottet efterföljande år.

Hemtjänst redovisar ett underskott om -3,6 mnkr varav -1,6 mnkr kan föras över till nästa år (5 % av budgeten). Tillsammans med resultatfonden om +0,1 mnkr från 2012 har verksamheten ett underskott om -1,5 mnkr i resultatfonden 2014.

Investeringar

Investeringar

Budgeten för parkinvesteringar 2013 var sammanlagt 9,6 mnkr varav under året tilldelades investeringsbudget om 4,5 mnkr för tillgänglighetsåtgärder. Budgetmedlet för tillgänglighetsåtgärder har använts till att renovera trappor och tillgängliggöra motionsspåret i naturreservatet.

Under året har Hundrastgården i Bredäng färdigställt och ett nytt hopporn på Mälärhöjdsbadet byggts. Discgolfbanan i Sätreskogens naturreservat samt projektering och markarbete för uppförandet av Puckelbollplan har påbörjats. Ombudgetering om 1,8 mnkr av investeringsmedel till Puckelbollplan kommer att begäras i samband med VB 2013. Förvaltningen har erhållit 0,3 mnkr från JKS Basket för investeringar som främjar spontanidrott.

Investeringar av inventarier

Av 4,2 mnkr har förvaltningen använt 64 tkr för inköp av diskmaskin till Sätra vård- och omsorgsboende. Vid uppstart av det sociala boendet på Sätregårdsvägen har förvaltningen investerat 0,5 mnkr som finansierats av intäkter från ytterstadsmedel.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Förvaltningen har inte gjort några försäljningar.

Stora projekt som inte är investeringar

Förvaltningen har inga stora projekt.

Ombudgeteringar

Förvaltningen fick en budget om 4,0 mnkr för en Puckelbollplan 2013. Projektering och markarbete har genomförts, men på grund av den försenade upphandlingen beräknas planen klar först under nästa år. Förvaltningen begär därmed ombudgetering av investeringsmedel om 1,8 mnkr för parkinvesteringen Puckelbollplanen.

Medel för lokaländamål

Förskoleverksamheten har erhållit stimulansbidrag om 0,8 mnkr för en ny avdelning på Stångholmsbacken och 0,3 mnkr i budgetjustering för höga hyror.

Analys av balansräkning

Tillgångar (mnkr)	31/12 2012	31/12 2013
Anläggningstillgångar	71,7	74,5
Kundfordringar	12,5	12,5
Diverse kortfristiga fordringar	4,1	3,5
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	23,3	21,5
Kassa och bank	0,1	0,1
Summa tillgångar	111,7	112,1
Skulder och eget kapital (mnkr)	31/12 2012	31/12 2013
Eget kapital	-38	-41,8
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	0,3	-0,1

Tillgångar (mnkr)	31/12 2012	31/12 2013
Leverantörsskulder	-58,8	-51,6
Övriga kortfristiga skulder	0	-0,8
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	-15,2	-17,8
Summa skulder och eget kapital	-111,7	-112,1

Förvaltningens balansomslutning har ökat med 0,4 mnkr jämfört med ingående balans från 2012.

Tillgångar

- **Anläggningstillgångar** har ökat till följd av ökade investeringar inom stadsmiljö.
- **Kundfordringar** är oförändrat.
- **Diverse kortfristiga fordringar** är något lägre. Minskningen är till största del att förvaltningen bokat upp en lägre fordran på migrationsverket.
- **Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter** har minskat. I huvudsak beroende på felaktig periodisering som belastade balanskonto. Felet har under året rättats till. Samt att handel med omsorgsleverantörer med förskottsdebitering minskat.
- **Kassa och bank** är oförändrat.

Skulder och eget kapital

- **Eget kapital** har ökat till följd av förändringarna i balansräkningen
- **Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder** har ökat främst för att stadsdelsförvaltningen tidigare inte redovisat egna medels tillgångar på konto utanför stadens struktur vilket nu är gjort enligt anvisning.
- **Leverantörsskulder** har minskat. I slutet av föregående år hanterades stora leverantörsfakturor sent. I år har förvaltningen attesterat dessa stora kostnader i tid varför de inte belastar leverantörsskuldena.
- **Övriga kortfristiga skulder** har ökat då statliga skulder klassats om hit.
- **Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter** har ökat främst för ökad handel med omsorgsleverantörer med efterskottsdebitering.

Övrigt

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Kommentar

Förvaltningen har samlat avdelningar så nära varandra som möjligt för enkel och effektiv kommunikation samt sammanhållning av resurser.

Socialtjänsten har en effektiv och sammanhållen administration som servar organisationen. Vi ingår i regionalt kompetenscenter gällande familjerätt tillsammans med Hägersten-

Liljeholmen och Älvsjö för att på bästa sätt utnyttja våra resurser.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2012	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna	3,17 %	3,06 %	3,4 %	minska	2013
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	1 st	2 st	3 st	tas fram av nämnden	2013
Kommentar Förskolan Växthuset från Enheten Förskola Skärholmen har tävlat för årets kvalitetsutmärkelse. Hemtjänsten anmälde intresse av att tävla också men den förändringen av organisationen som bedrivits under årets första månader har medfört att enheten inte varit mogen för att tävla 2013. Under året fokuserade verksamheten på att bygga upp och säkra strukturen i utifrån brukarnas bästa.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbeta för genomgripande regelförenklingar med målsättningen att öka stadens servicegrad.	2013-01-01	2013-12-31	
 Finna ytterligare samarbeten mellan nämnder för effektiviseringar.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Socialtjänsten för kontinuerliga dialoger mellan i första hand närliggande nämnder för att finna effektiviseringar. Familjerätten ingår sedan mars 2013 i det regionala kompetenscentret Familjerätt Sydväst tillsammans med Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö stadsdelsförvaltningar. Centret är samlokaliserat i Hägersten-Liljeholmen. Kunskaps och erfarenhetsutbyte mellan medarbetare på avdelningen för stadsutveckling i Skärholmen och motsvarande medarbetare på andra förvaltningar, framförallt i söderort, har funnits sedan ett antal år tillbaka. För att stärka utbytet har detta i år utvecklats till att bli en mer formell samverkansgrupp.			

Nämndmål:

Stadsdelsnämndens resurser används effektivt för medborgarnas och brukarnas bästa.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Vi ska planera, organisera och genomföra verksamheterna på ett sådant sätt att kärnverksamheten är i fokus och prioriteras så att vi på bästa sätt använder våra samlade resurser.

Förväntat resultat

Skärholmens stadsdelsförvaltning har en effektiv administration, både centralt och lokalt på avdelningarna, vilket tyder på att kärnverksamheten prioriteras.

Kommentar

Samtliga verksamheter inom Skärholmens stadsdelsförvaltning har genomgång av ekonomin varje månad tillsammans med budgetcontroller. Ekonomi och resurser diskuteras på enheternas arbetsplatsträffar. Förvaltningen arbetar med att samlokalisera flera verksamheter och administration. Vi arbetar för att hitta externa finansiella parter till projekt i stadsdelen, tar till vara andras goda erfarenheter, samarbetar och bildar kompetenscentrum med andra stadsdelar. Cheferna vikarierar för varandra vid frånvaro.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Inför sjsättning av stadens nya intranät gör vi översyn av stadsdelens intranät för att effektivisera arbetet.	2013-01-01	2013-12-31	
Kommentar Migreringsarbetet som gjordes inför skapandet av det nya intranätet innebar en total genomgång av allt material som förvaltningen hade. Detta i kombination med riktlinjerna som gavs från staden innebar en rensning, uppdatering och effektivisering av intranätets innehåll av förvaltningens respektive redaktörer.			

Synpunkter och klagomål

Förvaltningen har ett väl inarbetat sätt att hantera klagomål. Vår inställning är att klagomål bidrar till verksamhetsutveckling. Klagomålshandlingens gång är att varje klagomål oavsett källbärare, e-post, skriftligt, annat registreras/ diarieförs av registrator. Klagomålet skickas omgående till ansvarig avdelningschef för bedömning/åtgärd. Den avdelning som "äger" klagomålet utför återkopplingen för att direkt kunna svara på eventuella följdfrågor eller annat som brukaren/ medborgaren vill ha hjälp med.

Under hösten startades stadens nya handläggarsystem för inkomna felanmälningar, klagomål och förslag gällande Stockholms stads utemiljö.

Felanmälan handläggs direkt av trafikkontorets tjänstemän. Inkomna synpunkter, klagomål, beröm, idéer och frågor skickas vidare från trafikkontoret och handläggs på stadsdelsförvaltningen av avdelningen för stadsutveckling.

Från och med 2013-12-01 ska till stadsdelen inkomna synpunkter, klagomål, beröm, idéer och frågor gällande stadsmiljö enbart registreras i synpunktsportalen och inte i diariet.

Förvaltningen redovisar inkomna klagomål och synpunkter samt medborgarförslag i bilaga.

Övrigt

Lex Sarah

Under 2013 har 20 rapporter enligt lex Sarah gjorts gällande nämndens egen verksamhet. Åtta gäller äldreomsorg, nio stöd till funktionsnedsättning och tre stycket gäller barn och ungdom. Av de 20 rapporterna har sex anmälts till Inspektionen för Vård och Omsorg (tidigare Socialstyrelsen), då det bedömts handla om allvarliga missförhållanden eller påtaglig risk för allvarliga missförhållanden. Förvaltningen har utrett de bakomliggande orsakerna till missförhållandena och utifrån detta förbättrat verksamheten för att undvika att liknande händelser inträffar igen.

Utöver de rapporter som gäller den egna verksamheten har förvaltningen tagit emot information om 19 fall där enskild verksamhet rapporterat och utrett missförhållanden enligt lex Sarah. Tre rapporter avser äldreomsorg, två barn och ungdom och 14 stöd till funktionsnedsatta. Av dessa har två anmälts till IVO. När förvaltningen får information om lex Sarah-rapporter från enskild verksamhet följer respektive verksamhet upp det aktuella biståndsbeslutet för att garantera att den enskilde får rätt stöd och hjälp.

Domar

Under 2013 har förvaltningsrätten, kammarrätten och högsta förvaltningsdomstolen avgjort 444 ärenden om överklagade beslut från socialtjänsten i Skärholmen (nämnden). I 341 fall har domstolen avslagit den enskildes överklagan och dömt i enlighet med nämndens beslut, och i 44 fall har nämndens beslut upphävts eller återförvisats helt eller delvis. Kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen har i 32 fall beslutat att inte meddela prövningstillstånd för enskilds överklagan av nämndens beslut. Ytterligare 27 ärenden har avskrivits eller avvisats.

Flest ärenden rör ekonomiskt bistånd, 314 stycken. Av dessa har 27 upphävts eller återförvisats. 27 ärenden som rör hemtjänst för äldre personer har avgjorts, av vilka tre har upphävts eller återförvisats. Personlig assistans enligt LSS har prövats i 14 ärenden, varav fem har upphävts eller återförvisats.

Stadsdelsförvaltningen har i två fall beslutat att överklaga förvaltningsrättens dom. I ena fallet som rörde hemtjänst avvisades överklagan då den kom in för sent. I det andra, som rörde personlig assistans enligt LSS, meddelade Kammarrätten prövningstillstånd i december 2013. Ärendet är ännu inte avgjort.

Domar från allmän förvaltningsdomstol används av förvaltningen som vägledning i den fortsatta rättstillämpningen. Inkomna domar går igenom av respektive enhetsmöte, för att dra lärdom av domstolens resonemang och hur detta påverkar handläggningen av andra liknande ärenden.